

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 28.6.2013 r.
C(2013) 3769 final

KOMUNIKAT KOMISJI

Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014 - 2020

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SWD(2013) 214 final}

{SWD(2013) 215 final}

KOMUNIKAT KOMISJI

WYTYCZNE W SPRAWIE POMOCY REGIONALNEJ NA LATA 2014 - 2020

WPROWADZENIE

1. Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. a) i c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Komisja może uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa na wspieranie rozwoju gospodarczego niektórych regionów na terenie Unii Europejskiej znajdujących się w niekorzystnym położeniu¹. Ten rodzaj pomocy państwa znany jest jako pomoc regionalna.
2. W niniejszych wytycznych Komisja określa warunki, na jakich pomoc regionalną można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, oraz ustala kryteria określania obszarów spełniających warunki, o których mowa w art. 107 ust. 3 lit. a) i c) Traktatu.
3. Głównym celem kontroli pomocy państwa w obszarze pomocy regionalnej jest dopuszczenie pomocy dla celów rozwoju regionalnego przy jednoczesnym zapewnieniu równych warunków poszczególnym państwom członkowskim, aby uniknąć sytuacji, w której prześcigałyby się one w przyznawaniu dotacji, co może mieć miejsce, gdy państwa członkowskie próbują przyciągnąć przedsiębiorstwa do znajdujących się w niekorzystnym położeniu obszarów Unii lub je w nich zatrzymać. Kontrola ta ma także służyć ograniczeniu wpływu pomocy regionalnej na wymianę handlową i konkurencję do niezbędnego minimum.
4. Cel rozwoju geograficznego odróżnia pomoc regionalną od innych form pomocy, takich jak pomoc na badania, rozwój i innowacje, pomoc na zatrudnienie, na szkolenia, energetykę lub na ochronę środowiska, przed którymi stawia się inne cele leżące we wspólnym interesie zgodnie z art. 107 ust. 3 Traktatu. W pewnych okolicznościach w odniesieniu do tych innych rodzajów pomocy dozwolone mogą być wyższe intensywności pomocy, jeżeli pomoc jest przyznawana przedsiębiorstwom z siedzibą w regionach w niekorzystnym położeniu w uznaniu napotykanym przez nie określonych trudności².
5. Pomoc regionalna może być skuteczna jedynie wówczas, gdy jest stosowana oszczędnie i proporcjonalnie oraz skupia się na najmniej uprzywilejowanych regionach Unii Europejskiej³. W szczególności dopuszczalne pułapy pomocy winny odzwierciedlać wagę problemów mających wpływ na rozwój przedmiotowych regionów. Ponadto korzyści z pomocy pod względem rozwoju mniej uprzywilejowanego regionu muszą przeważać nad wynikającym z jej zastosowania

¹ Obszary kwalifikujące się do pomocy regionalnej zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. a) Traktatu, zwane zazwyczaj obszarami „a”, są zwykle w tymi, które znajdują się w bardziej niekorzystnym położeniu w Unii pod względem rozwoju gospodarczego. Obszary kwalifikujące się do pomocy regionalnej zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu, zwane zazwyczaj obszarami „c”, także znajdują się w niekorzystnym położeniu, lecz w mniejszym stopniu.

² Dodatki regionalne do pomocy przyznawanej w takich celach nie są zatem uważane za pomoc regionalną.

³ Każde państwo członkowskie może określić te obszary w mapie pomocy regionalnej w oparciu o warunki podane w sekcji 5.

zakłóceniem konkurencji⁴. Znaczenie przykładane do pozytywnych skutków osiąganych dzięki pomocy może zmieniać się w zależności od rodzaju odstępstwa stosowanego zgodnie z art. 107 ust. 3 Traktatu, w ten sposób, że większe zakłócenia konkurencji dopuszcza się w przypadku najmniej uprzywilejowanych regionów objętych przepisami art. 107 ust. 3 lit. a) niż w przypadku tych podlegających art. 107 ust. 3 lit. c)⁵.

6. Pomoc regionalna może skutecznie wspierać rozwój gospodarczy regionów znajdujących się w niekorzystnym położeniu tylko wówczas, gdy przyznaje się ją w celu zachęcenia do dodatkowych inwestycji lub aktywności gospodarczej na tych obszarach. W niektórych, bardzo ograniczonych i właściwie określonych przypadkach ograniczenia danego obszaru pod względem przyciągania lub utrzymania działalności gospodarczej mogą być na tyle poważne lub stałe, że sama pomoc inwestycyjna może nie wystarczyć do pobudzenia rozwoju tego obszaru. Tylko w takich przypadkach regionalną pomoc inwestycyjną można uzupełnić regionalną pomocą operacyjną niezwiązaną z inwestycją.
7. W komunikacie z dnia 8 maja 2012 r.⁶ dotyczącym unowocześnienia polityki w dziedzinie pomocy państwa Komisja ogłosiła trzy cele unowocześnienia kontroli pomocy państwa:
 - (a) pobudzenie trwałego, inteligentnego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego na konkurencyjnym rynku wewnętrznym;
 - (b) skupienie uwagi Komisji w działaniach kontrolnych prowadzonych *ex ante* na sprawach mających największy wpływ na rynek wewnętrzny, przy jednoczesnym wzmocnieniu współpracy z państwami członkowskimi w zakresie egzekwowania reguł pomocy państwa;
 - (c) optymalizacja reguł i skrócenie czasu podejmowania decyzji.
8. W komunikacie wezwano w szczególności do wspólnego podejścia do zmiany różnych wytycznych i ram prawnych w celu wzmocnienia rynku wewnętrznego, promowania większej skuteczności wydatków publicznych poprzez lepsze wykorzystanie pomocy państwa do osiągnięcia celów leżących we wspólnym interesie oraz bardziej dogłębną analizę efektu zachęty, aby ograniczyć pomoc do minimum oraz uniknąć potencjalnie negatywnego wpływu pomocy państwa na konkurencję i wymianę handlową. Warunki zgodności określone w niniejszych wytycznych oparto na tych wspólnych zasadach oceny; mają one zastosowanie do zgłoszonych programów pomocy i do pomocy indywidualnej.

⁴ Zob. w tym kontekście wyrok z 1980 r. w sprawie 730/79 *Philip Morris*, Rec. s. 2671, pkt 17, oraz wyrok z 1997 r. w sprawie C 169/95 *Hiszpania przeciwko Komisji*, Rec. s. I-148, pkt 20.

⁵ Zob. w tym kontekście wyrok z 1996 r. w sprawie T-380/94 *AIUFFASS i AKT przeciwko Komisji*, Rec. s. II-2169, pkt 54.

⁶ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Unowocześnienie unijnej polityki w dziedzinie pomocy państwa, COM/2012/0209 final.

1. ZAKRES I DEFINICJE

1.1. Zakres pomocy regionalnej

9. Pomocy regionalnej na rzecz sektorów żelaza i stali⁷ i włókien syntetycznych⁸ nie uważa się za zgodną z rynkiem wewnętrznym.
10. Komisja stosuje zasady określone w niniejszych wytycznych do pomocy regionalnej we wszystkich obszarach działalności gospodarczej⁹ z wyjątkiem sektorów rybołówstwa i akwakultury¹⁰, rolniczego¹¹ i transportu¹², podlegających specjalnym zasadom określonym w szczególnych instrumentach prawnych, które mogą wprowadzać częściowe lub całkowite odstępstwa od niniejszych wytycznych. Komisja stosuje niniejsze wytyczne do przetwarzania produktów rolnych na produkty nierolne i do wprowadzenia ich do obrotu. Niniejsze wytyczne stosuje się do środków pomocy wspierających działania, których nie obejmuje zakres art. 42 Traktatu, ale które wchodzą w zakres rozporządzenia w sprawie rozwoju obszarów wiejskich i są albo współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, albo są przyznawane takim współfinansowanym środkom jako dodatkowe finansowanie krajowe, o ile przepisy sektorowe nie stanowią inaczej.
11. Niniejszych wytycznych nie stosuje się w odniesieniu do pomocy państwa przyznawanej portom lotniczym¹³ lub w sektorze energetycznym¹⁴.
12. Regionalna pomoc inwestycyjna na rzecz sieci szerokopasmowych może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeżeli – oprócz warunków ogólnych określonych w niniejszych wytycznych – spełnia następujące warunki szczegółowe: (i) pomoc została przyznana wyłącznie obszarom, na których nie ma sieci tej samej kategorii (albo podstawowych sieci szerokopasmowych, albo dostępu nowej generacji) i na których powstanie takich sieci w najbliższej przyszłości jest mało prawdopodobne; (ii) dotowany operator sieci oferuje aktywny i pasywny dostęp hurtowy na sprawiedliwych i niedyskryminacyjnych warunkach, z możliwością skutecznego i pełnego dostępu; (iii) pomoc jest przyznawana w oparciu o

⁷ Zgodnie z definicją zawartą w załączniku IV.

⁸ Zgodnie z definicją zawartą w załączniku IV.

⁹ W związku z wygaśnięciem w dniu 31 grudnia 2012 r. Zasad ramowych dotyczących pomocy państwa dla przemysłu stoczniowego (Dz.U. C 364 z 14.12.2011, s. 9) niniejsze wytyczne obejmują również pomoc regionalną dla przemysłu stoczniowego.

¹⁰ Objętych rozporządzeniem Rady (WE) nr 104/2000 z dnia 17 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury (Dz.U. L 17 z 21.1.2000, s. 22).

¹¹ Pomoc państwa na rzecz produkcji podstawowej, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu oraz na rzecz leśnictwa podlega zasadom określonym w wytycznych w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnictwa.

¹² Transport oznacza transport pasażerski powietrzny, morski, drogowy, kolejowy i wodny śródlądowy albo towarowy transport zarobkowy.

¹³ Wytyczne Wspólnoty dotyczące stosowania art. 92 i 93 traktatu WE oraz art. 61 Porozumienia EOG do pomocy państwa w sektorze lotnictwa (Dz.U. C 350 z 10.12.1994, s. 5), Wytyczne wspólnotowe dotyczące finansowania portów lotniczych i pomocy państwa na rozpoczęcie działalności dla przedsiębiorstw lotniczych oferujących przeloty z regionalnych portów lotniczych (Dz.U. c 312 z 9.12.2005, s. 1), ze zmianami lub zastąpione.

¹⁴ Komisja będzie oceniać zgodność pomocy państwa na rzecz sektora energetycznego na postawie przyszłych wytycznych w sprawie pomocy państwa na rzecz sektora energetycznego i na ochronę środowiska, zmieniających obecne wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska, w których uwzględnione zostaną szczególne utrudnienia występujące na obszarach objętych pomocą.

konkurencyjne procedury wyboru zgodnie z pkt 78 lit. c) i d) wytycznych w sprawie pomocy państwa dla sieci szerokopasmowych¹⁵.

13. Regionalna pomoc inwestycyjna na rzecz infrastruktury naukowo-badawczej¹⁶ może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeżeli – oprócz warunków ogólnych określonych w niniejszych wytycznych – przyznanie pomocy jest uzależnione od udostępnienia przedmiotowej infrastruktury na przejrzystych i niedyskryminacyjnych warunkach.
14. Ograniczenia regionalne pod względem inwestycji lub utrzymania działalności gospodarczej na mniej rozwiniętych obszarach mają zwykle większy wpływ na kondycję małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) niż dużych przedsiębiorstw. Po pierwsze, duże przedsiębiorstwa mogą łatwiej uzyskać kapitał i pożyczki na rynkach światowych i nie stykają się w tak dużym stopniu z koniecznością korzystania z bardziej ograniczonej oferty usług finansowych dostępnych w danym regionie w niekorzystnym położeniu. Po drugie, inwestycje prowadzone przez duże przedsiębiorstwa mogą prowadzić do korzyści skali, które redukują koszty początkowe specyficzne dla danej lokalizacji i pod wieloma względami nie są związane z regionem, w którym prowadzona jest inwestycja. Po trzecie, duże przedsiębiorstwa prowadzące inwestycje zwykle dysponują znaczną siłą przetargową wobec władz, co może prowadzić do przyznania pomocy bez należytego uzasadnienia. Istnieje wreszcie prawdopodobieństwo, że duże przedsiębiorstwa są liczącymi się uczestnikami danego rynku, w związku z czym inwestycja, na którą przyznano pomoc, może zakłócić konkurencję i wymianę handlową na rynku wewnętrznym.
15. Pomoc regionalna na rzecz dużych przedsiębiorstw przeznaczona na inwestycje prawdopodobnie nie wywoła efektu zachęty, nie może więc zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu, chyba że jest to pomoc przyznana na inwestycję początkową, która zapoczątkowuje nową działalność gospodarczą na danym obszarze¹⁷, albo na zróżnicowanie działalności istniejących zakładów w kierunku nowych produktów lub innowacyjnych procesów.
16. Pomoc regionalna mająca na celu ograniczenie bieżących wydatków przedsiębiorstwa stanowi pomoc operacyjną i nie zostanie uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, chyba że jest przyznawana w celu usunięcia specyficznych lub stałych utrudnień, z jakimi zmagają się przedsiębiorstwa w regionach w niekorzystnym położeniu. Pomoc operacyjną można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeżeli jej celem jest ograniczenie pewnych specyficznych trudności napotykanymi przez MŚP na obszarach znajdujących się w szczególnie niekorzystnym położeniu objętych zakresem art. 107 ust. 3 lit. a) Traktatu, zrekompensovanie dodatkowych kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w regionach najbardziej oddalonych albo zapobieganie wyludnieniu lub ograniczanie wyludnienia na bardzo słabo zaludnionych obszarach.

¹⁵ Komunikat Komisji – Wytyczne UE w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do szybkiej budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych, Dz.U. C 25 z 26.1.2013, s. 1.

¹⁶ Zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu Rady (WE) nr 723/2009 z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie wspólnotowych ram prawnych konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC), Dz.U. L 206 z 8.8.2009, s. 1.

¹⁷ Zob. pkt 20 lit. i).

17. Pomocy operacyjnej przyznawanej przedsiębiorstwom, których główna działalność wchodzi w zakres sekcji K „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa” w statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2¹⁸, lub przedsiębiorstwom, które prowadzą działalność w ramach grupy przedsiębiorstw i których główna działalność wchodzi w zakres klas 70.10 „Działalność firm centralnych (head office)” i 70.22 „Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, pozostałe” klasyfikacji NACE Rev. 2, nie uznaje się za zgodną z rynkiem wewnętrznym.
18. Pomocy regionalnej nie można również przyznawać przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji zgodnie z definicją do celów niniejszych wytycznych zawartą w wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw¹⁹, ze zmianami lub zastąpieniami.
19. Oceniając pomoc regionalną przyznaną przedsiębiorstwu, którego dotyczy nieuregulowany nakaz odzyskania środków wynikający z wcześniejszej decyzji Komisji uznającej pomoc za niezgodną z prawem i ze wspólnym rynkiem, Komisja uwzględni kwotę nieodzyskanej pomocy²⁰.

1.2. Definicje

20. Do celów niniejszych wytycznych stosuje się następujące definicje:
- a) „obszary »a«” oznaczają te obszary określone w mapie pomocy regionalnej, do których mają zastosowanie postanowienia art. 107 ust. 3 lit. a) Traktatu; „obszary »c«” oznaczają te obszary określone w mapie pomocy regionalnej, do których mają zastosowanie postanowienia art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu;
- b) „pomoc *ad hoc*” oznacza pomoc przyznaną poza programem pomocy;
- c) „dostosowana kwota pomocy” oznacza maksymalną dopuszczalną kwotę pomocy dla dużych projektów inwestycyjnych obliczaną według następującego wzoru:
- $$\text{maksymalna kwota pomocy} = R \times (50 + 0,50 \times B + 0,34 \times C)$$
- gdzie: R to maksymalna intensywność pomocy obowiązująca w danym obszarze, z wyłączeniem zwiększonej intensywności pomocy dla MŚP; B to część kosztów kwalifikowalnych między 50 mln EUR a 100 mln EUR; C to część kosztów kwalifikowalnych powyżej 100 mln EUR;
- d) „data przyznania pomocy” oznacza datę zobowiązania się w sposób prawnie wiążący przez państwo członkowskie do przyznania pomocy, na którą to datę można powołać się przed sądem krajowym;

¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1893/2006 z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2 i zmieniające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3037/90 oraz niektóre rozporządzenia WE w sprawie określonych dziedzin statystycznych (Dz.U. L 393 z 30.12.2006, s. 1).

¹⁹ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2; obowiązywanie wytycznych przedłużono dokumentami Dz.U. C 156 z 9.7.2009, s. 3 oraz Dz.U. C 296 z 2.10.2012, s. 3. Jak wyjaśniono w pkt 20 tych wytycznych, ze względu na fakt, że samo dalsze istnienie przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji jest niepewne, takie przedsiębiorstwo nie może być uznawane za odpowiednie narzędzie służące celom polityki publicznej aż do czasu zapewnienia jego rentowności.

²⁰ Zob. w tym kontekście wyrok z 1995 r. w sprawach połączonych T-244/93 i T-486/93 *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Rec. s. II-02265.

- e) „koszty kwalifikowalne” oznaczają, na potrzeby pomocy inwestycyjnej, rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne związane z inwestycją początkową lub kosztami wynagrodzenia;
- f) „ekwiwalent dotacji brutto” oznacza zdyskontowaną wartość pomocy wyrażoną jako odsetek zdyskontowanej wartości kosztów kwalifikowalnych, obliczoną w momencie przyznania pomocy na podstawie stopy referencyjnej obowiązującej w tym dniu;
- g) „pomoc indywidualna” oznacza pomoc przyznaną w ramach programu albo w trybie *ad hoc*;
- h) „inwestycja początkowa” oznacza:
 - a) inwestycję w rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne związaną z:
 - utworzeniem nowego zakładu;
 - zwiększeniem zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu;
 - dywersyfikacją produkcji zakładu na produkty dotąd niewytwarzane przez ten zakład; lub
 - zasadniczą zmianą dotyczącą całościowego procesu produkcyjnego w istniejącym zakładzie, lub
 - b) nabycie aktywów związanych bezpośrednio z zakładem, jeśli zakład został zamknięty lub zostałyby zamknięty, gdyby zakup nie nastąpił, przy czym nabywcą jest inwestor niezwiązany ze sprzedawcą. Samo nabycie akcji lub udziałów przedsiębiorstwa nie stanowi inwestycji początkowej;
- i) „inwestycja początkowa na rzecz nowej działalności gospodarczej” oznacza:
 - a) inwestycję w rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne związaną z:
 - utworzeniem nowego zakładu; lub
 - dywersyfikacją działalności zakładu, pod warunkiem że nowa działalność nie jest taka sama jak działalność poprzednio prowadzona w danym zakładzie lub podobna do takiej działalności; lub
 - b) nabycie aktywów należących do zakładu, który został zamknięty lub zostałyby zamknięty, gdyby zakup nie nastąpił, przy czym nabywcą jest inwestor niezwiązany ze sprzedawcą, pod warunkiem że nowa działalność, która ma być prowadzona z wykorzystaniem nabytych aktywów, nie jest taka sama jak działalność prowadzona w zakładzie przed nabyciem bądź podobna to takiej działalności;
- j) „wartości niematerialne i prawne” oznaczają aktywa nabyte w wyniku transferu technologii takie jak prawa patentowe, licencje, know-how lub nieopatentowaną wiedzę techniczną;
- k) „tworzenie miejsc pracy” oznacza wzrost netto liczby pracowników w danym zakładzie w porównaniu ze średnią z poprzednich 12 miesięcy; od liczby

utworzonych miejsc pracy należy odjąć liczbę miejsc pracy zlikwidowanych w tym samym okresie;

- l) „duży projekt inwestycyjny” oznacza inwestycję początkową, której koszty kwalifikowalne, obliczane z zastosowaniem cen i kursów wymiany w dniu przyznania pomocy, przekraczają 50 mln EUR;
- m) „maksymalna intensywność pomocy” oznacza intensywność pomocy dla dużych przedsiębiorstw wyrażoną jako ekwiwalent dotacji brutto, określoną w podsekcji 5.4 niniejszych wytycznych i odzwierciedloną we właściwej mapie pomocy regionalnej;
- n) „próg powodujący obowiązek zgłoszenia” oznacza kwotę pomocy przekraczającą progi określone w poniższej tabeli:

Intensywność pomocy	Próg powodujący obowiązek zgłoszenia
10 %	7,5 mln EUR
15%	11,25 mln EUR
25 %	18,75 mln EUR
35 %	26,25 mln EUR
50 %	37,5 mln EUR

- o) „liczba pracowników” oznacza liczbę rocznych jednostek roboczych (RJR), tj. liczbę pracowników zatrudnionych na pełnym etacie w ciągu jednego roku; pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin oraz zatrudnionych do pracy sezonowej uwzględnia się w ułamkach RJR;
- p) „regiony najbardziej oddalone” to regiony, o których mowa w art. 349 Traktatu²¹;
- r) „pomoc operacyjna” oznacza pomoc na ograniczenie bieżących wydatków przedsiębiorstwa, które nie są związane z inwestycją początkową. Obejmuje to takie kategorie kosztów jak koszty zatrudnienia, materiałów, zamówionych usług, komunikacji, energii, konserwacji, czynszu, administracji itp., ale z wyłączeniem kosztów amortyzacji i kosztów finansowania, jeśli były one uwzględnione w ramach kosztów kwalifikowanych przy przyznawaniu regionalnej pomocy inwestycyjnej;

²¹

Obecnie są to: Gwadelupa, Gujana Francuska, Martynika, Reunion, Saint-Martin, Azory, Madera oraz Wyspy Kanaryjskie. Zgodnie z decyzją Rady Europejskiej (2010/718/UE) z dnia 29 października 2010 r. w sprawie zmiany wobec Unii Europejskiej statusu wyspy Saint-Barthélemy (Dz.U. L 325 z 9.12.2010, s. 4) z dniem 1 stycznia 2012 r. wyspa Saint-Barthélemy utraciła status regionu najbardziej oddalonego i otrzymała status kraju i terytorium zamorskiego, o którym mowa w Części Czwartej Traktatu. Zgodnie z decyzją Rady Europejskiej (2012/419/UE) z dnia 11 lipca 2012 r. w sprawie zmiany statusu Majotty względem Unii Europejskiej (Dz.U. L 204 z 31.7.2012, s. 131) z dniem 1 stycznia 2014 r. Majotta traci status kraju i terytorium zamorskiego i otrzymuje status regionu najbardziej oddalonego.

- s) „mapa pomocy regionalnej” oznacza listę obszarów określonych przez państwo członkowskie zgodnie z warunkami przedstawionymi w niniejszych wytycznych i zatwierdzonych przez Komisję;
 - t) „taka sama lub podobna działalność” oznacza działalność wchodzącą w zakres tej samej klasy (czterocyfrowy kod numeryczny) w statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2;
 - u) „pojedynczy projekt inwestycyjny” oznacza każdą inwestycję początkową rozpoczętą przez tego samego beneficjenta (na poziomie grupy) w okresie trzech lat od dnia rozpoczęcia prac nad inną inwestycją objętą pomocą w tym samym regionie NUTS 3;
 - v) „MŚP” oznacza przedsiębiorstwa, które spełniają warunki określone w zaleceniu Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich przedsiębiorstw²²;
 - w) „rozpoczęcie prac” oznacza rozpoczęcie robót budowlanych związanych z inwestycją albo pierwsze wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego, co nastąpi najpierw. Zakupu gruntów oraz prac przygotowawczych, takich jak uzyskiwanie zezwoleń i wykonywanie wstępnych studiów wykonalności, nie uznaje się za rozpoczęcie prac. W przypadku przejść „rozpoczęcie prac” stanowi moment nabycia aktywów bezpośrednio związanych z nabytym zakładem;
 - x) „obszary słabo zaludnione” oznaczają obszary określone przez dane państwo członkowskie zgodnie z pkt 161 niniejszych wytycznych;
 - y) „rzeczowe aktywa trwałe” oznaczają aktywa w postaci gruntów, budynków i instalacji, maszyn i urządzeń;
 - z) „obszary bardzo słabo zaludnione” oznaczają regiony NUTS 2 o gęstości zaludnienia mniejszej niż 8 mieszkańców na km² (na podstawie danych Eurostatu dotyczących gęstości zaludnienia za 2010 r.) lub części takich regionów NUTS 2 określone przez zainteresowane państwo członkowskie zgodnie z pkt 162 niniejszych wytycznych;
- „koszty wynagrodzenia” oznaczają całkowite koszty, jakie beneficjent pomocy faktycznie ponosi z tytułu przedmiotowego zatrudnienia, na które składają się wynagrodzenie brutto przed opodatkowaniem oraz obowiązkowe składki na ubezpieczenie społeczne i koszty opieki nad dziećmi i nad rodzicami w pewnym określonym przedziale czasu.

2. POMOC REGIONALNA PODLEGAJĄCA ZGŁOSZENIU

21. Państwa członkowskie są zasadniczo zobowiązane do zgłaszania pomocy regionalnej zgodnie z art. 108 ust. 3 Traktatu²³, z wyjątkiem środków spełniających warunki określone w rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych przyjętym przez

²² Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36.

²³ Komisja ma zamiar zwolnić z obowiązku zgłoszenia pomoc *ad hoc* na rzecz infrastruktury spełniającej kryteria zgodności określone w ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń blokowych, mimo że pomoc ta nie jest przyznawana w ramach programu.

Komisję na podstawie art. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 994/98 z dnia 7 maja 1998 r. dotyczącego stosowania art. 92 i 93 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa (rozporządzenie upoważniające)²⁴.

22. Komisja stosuje niniejsze wytyczne do zgłoszonych programów pomocy regionalnej oraz pomocy indywidualnej.
23. Pomoc indywidualna przyznana w ramach zgłoszonego programu podlega obowiązkowi zgłoszenia zgodnie z art. 108 ust. 3 Traktatu, jeżeli pomoc ze wszystkich źródeł przekracza próg powodujący obowiązek zgłoszenia²⁵ lub jeżeli pomoc przyznano beneficjentowi, który zamknął taką samą lub podobną działalność na terenie EOG w ciągu dwóch lat poprzedzających złożenie wniosku o pomoc lub który w momencie złożenia wniosku o pomoc miał zamiar zamknąć taką działalność w okresie dwóch lat od zakończenia subsydiowanej inwestycji.
24. Pomoc inwestycyjna przyznana dużemu przedsiębiorstwu na zróżnicowanie działalności istniejącego zakładu w obszarze „c” w kierunku nowych produktów podlega obowiązkowi zgłoszenia zgodnie z art. 108 ust. 3 Traktatu.

3. OCENA ZGODNOŚCI POMOCY REGIONALNEJ Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

3.1. Wspólne zasady oceny

25. Oceniając, czy zgłoszony środek pomocy można uznać za zgodny z rynkiem wewnętrznym, Komisja na ogół bada, czy został on opracowany w sposób, który gwarantuje przewagę pozytywnego wpływu środka pomocy polegającego na osiągnięciu celu leżącego we wspólnym interesie nad jego potencjalnym negatywnym wpływem na wymianę handlową i konkurencję.
26. W komunikacie z dnia 8 maja 2012 r. dotyczącym unowocześnienia polityki w dziedzinie pomocy państwa wezwano do ustalenia i zdefiniowania wspólnych zasad mających zastosowanie do oceny zgodności wszystkich środków pomocy ze wspólnym rynkiem przeprowadzanej przez Komisję. W tym celu Komisja uznaje środek pomocy za zgodny z Traktatem wyłącznie wówczas, gdy dany środek spełnia wszystkie poniższe warunki:
 - a) przyczynienie się do osiągnięcia dobrze zdefiniowanego celu leżącego we wspólnym interesie: cel środka pomocy państwa musi leżeć we wspólnym interesie zgodnie z art. 107 ust. 3 Traktatu (sekcja 3.2);
 - b) istnienie potrzeby interwencji państwa: środek pomocy państwa musi być ukierunkowany na sytuację, w której pomoc może spowodować istotną poprawę, jaka nie może nastąpić w wyniku działania rynku, np. poprzez usunięcie niedoskonałości lub rozwiązanie problemu związanego z sprawiedliwością lub spójnością (sekcja 3.3);
 - c) odpowiedniość środka pomocy: proponowany środek pomocy musi być właściwym instrumentem polityki do osiągnięcia celu leżącego we wspólnym interesie (sekcja 3.4);

²⁴ Dz.U. L 142 z 14.5.1998, s. 1.

²⁵ Zob. pkt 20 lit. n).

- d) efekt zachęty: pomoc musi zmienić zachowanie przedmiotowego przedsiębiorstwa w taki sposób, że angażuje się ono w dodatkową działalność, której nie podjęłoby bez przyznanej pomocy lub którą podjęłoby w ograniczonym lub innym zakresie lub miejscu (sekcja 3.5);
 - e) proporcjonalność pomocy (pomoc ograniczona do minimum): kwota pomocy musi być ograniczona do minimum niezbędnego do przyciągnięcia dodatkowych inwestycji lub działalności w danym obszarze (sekcja 3.6);
 - f) uniknięcie nadmiernych negatywnych skutków dotyczących konkurencji i wymiany handlowej pomiędzy państwami członkowskimi: negatywne skutki pomocy muszą być wystarczająco ograniczone, aby ogólny wpływ środka był pozytywny (sekcja 3.7);
 - g) przejrzystość pomocy: państwom członkowskim, Komisji, podmiotom gospodarczym oraz opinii publicznej należy zapewnić łatwy dostęp do wszystkich stosownych aktów i informacji na temat pomocy przyznawanej na ich podstawie (sekcja 3,8).
27. Ogólna równowaga niektórych kategorii programów może również zostać objęta wymogiem przeprowadzenia oceny *ex post*, o której mowa w sekcji 4 niniejszych wytycznych. W takich przypadkach Komisja może ograniczyć czas trwania takich programów (zazwyczaj do czterech lat lub mniej) z możliwością ponownego zgłoszenia ich przedłużenia w późniejszym terminie.
28. Jeżeli środek pomocy państwa lub warunki z nim związane (w tym model finansowania środka, kiedy stanowi on nieodłączny element środka pomocy państwa) wiążą się nierozdzielnie z naruszeniem prawa UE, pomoc nie może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym²⁶.
29. Oceniając zgodność pomocy indywidualnej z rynkiem wewnętrznym, Komisja weźmie pod uwagę wszelkie postępowania dotyczące naruszeń art. 101 lub 102 Traktatu, które mogą dotyczyć beneficjenta pomocy i które mogą mieć znaczenie w kontekście jego oceny na mocy art. 107 ust. 3 Traktatu²⁷.
- 3.2. Przyczynienie się do osiągnięcia celu leżącego we wspólnym interesie**
30. Głównym celem pomocy regionalnej jest zmniejszenie różnic w poziomie rozwoju różnych regionów w Unii Europejskiej. Pomoc regionalna, poprzez dążenie do osiągnięcia stawianych sobie celów dotyczących sprawiedliwości lub spójności, może przyczynić się do realizacji strategii „Europa 2020”, umożliwiając osiągnięcie trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.
- 3.2.1. Programy pomocy inwestycyjnej**
31. Programy pomocy regionalnej powinny stanowić integralną część strategii rozwoju regionalnego o jasno zdefiniowanych celach, powinny być spójne z tymi celami i przyczyniać się do ich osiągnięcia.

²⁶ Zob. np. wyrok z 2000 r. w sprawie C-156/98 *Niemcy przeciwko Komisji*, Rec., s. I-6857, pkt 78, oraz wyrok z 2008 r. w sprawie C-333/07 *Régie Networks przeciwko Rhone Alpes Bourgogne*, Zb. Orz. s. I-10807, pkt 94-116.

²⁷ Zob. wyrok z 1993 r. w sprawie C-225/91 *Matra przeciwko Komisji*, Rec. I-3203, pkt 42.

32. Ma to szczególne znaczenie w przypadku środków wdrażanych zgodnie ze strategiami rozwoju regionalnego określonymi w kontekście Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w celu przyczyniania się do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”.
33. W przypadku programów pomocy nieobjętych programem operacyjnym finansowanym z funduszy polityki spójności państwa członkowskie powinny wykazać, że środek jest zgodny z celami rozwoju w danym obszarze i przyczynia się do strategii jego rozwoju. W tym celu państwa członkowskie mogą wykorzystać oceny poprzednich programów pomocy państwa, oceny skutków sporządzone przez organy przyznające pomoc lub opinie ekspertów. Aby program pomocy przyczyniał się do takiej strategii rozwoju, musi on obejmować system, który umożliwi organom przyznającym pomoc ustalanie priorytetów i wybieranie projektów inwestycyjnych zgodnie z celami programu (np. na podstawie formalnego systemu oceny punktowej)²⁸.
34. Programy pomocy regionalnej można wprowadzać na obszarach „a” w celu wspierania inwestycji początkowych MŚP lub dużych przedsiębiorstw. Na obszarach „c” programy można wprowadzać w celu wspierania inwestycji początkowych MŚP oraz inwestycji początkowych na rzecz nowej działalności dużych przedsiębiorstw.
35. Przyznając pomoc w ramach programu dla indywidualnych projektów inwestycyjnych, organ przyznający musi potwierdzić, że wybrany projekt przyczyni się do osiągnięcia celu programu i tym samym do realizacji strategii rozwoju danego obszaru. W tym celu państwo członkowskie może oprzeć się na informacjach przedłożonych przez wnioskodawcę na formularzu załączonym do niniejszych wytycznych, w którym należy opisać pozytywne skutki inwestycji na danym obszarze²⁹.
36. Aby inwestycja faktycznie i trwale przyczyniała się do rozwoju danego obszaru, musi być ona utrzymana w danym obszarze przez co najmniej pięć lat (trzy lata w przypadku MŚP) po jej zakończeniu³⁰.
37. Jeśli kwota pomocy została obliczona na podstawie kosztów wynagrodzenia, utworzone miejsca pracy muszą zostać obsadzone w ciągu trzech lat od zakończenia prac. Każde miejsce pracy utworzone dzięki inwestycji musi zostać utrzymane w danym obszarze przez okres pięciu lat od dnia pierwszego obsadzenia stanowiska. W przypadku inwestycji realizowanych przez MŚP, państwa członkowskie mogą skrócić pięcioletni okres utrzymania inwestycji lub utworzonych miejsc pracy do minimum trzech lat.

²⁸ W przypadku szerokopasmowej infrastruktury sieciowej beneficjent pomocy musi zostać wybrany w oparciu o konkurencyjne procedury wyboru zgodnie z pkt 78 lit. c) i d) wytycznych w sprawie sieci szerokopasmowych; zob. przypis 15.

²⁹ Zob. załącznik V do niniejszych wytycznych.

³⁰ Obowiązek utrzymania inwestycji na danym obszarze przez co najmniej 5 lat (3 lata w przypadku MŚP) nie wyklucza wymiany instalacji lub urządzeń, które w tym okresie stały się przestarzałe bądź się zepsuły, pod warunkiem że działalność gospodarcza zostanie utrzymana w danym regionie przez minimalny wymagany okres. Nie można jednak przyznawać pomocy regionalnej na wymianę instalacji lub urządzeń.

38. Aby inwestycja była rentowna, państwo członkowskie musi zapewnić wniesienie przez beneficjenta wkładu finansowego w wysokości co najmniej 25 %³¹ kosztów kwalifikowalnych ze środków własnych lub zewnętrznych źródeł finansowania, w postaci wolnej od wszelkiego publicznego wsparcia finansowego³².
39. Aby uniknąć sytuacji, w której środki pomocy państwa będą powodowały szkodę dla środowiska, państwa członkowskie są też zobowiązane do zapewnienia zgodności z przepisami Unii dotyczącymi ochrony środowiska, w tym w szczególności do zapewnienia przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko wymaganej przez prawo oraz uzyskania wszystkich odpowiednich pozwoleń.

3.2.2. *Zgłoszona indywidualna pomoc inwestycyjna*

40. Aby wykazać wkład indywidualnej pomocy inwestycyjnej zgłoszonej do Komisji w rozwój regionalny, państwa członkowskie mogą wykorzystać szereg wskaźników – takich jak te wyszczególnione poniżej – które mogą być zarówno bezpośrednie (np. utworzone miejsca pracy), jak i pośrednie (np. lokalne innowacje).
- Liczba nowych miejsc pracy utworzonych bezpośrednio dzięki inwestycji jest ważnym wyznacznikiem wkładu w rozwój regionalny. Należy również uwzględnić jakość utworzonych miejsc pracy oraz wymagany poziom kwalifikacji.
 - Jeszcze więcej nowych miejsc pracy może powstać w ramach lokalnej siatki wykonawców lub podwykonawców, poprawiając integrację inwestycji w danym regionie oraz zapewniając szerszy zakrojony efekt mnożnikowy. Liczba pośrednio utworzonych miejsc pracy będzie więc również brana pod uwagę.
 - Zobowiązanie się beneficjenta do zainicjowania szeroko zakrojonych działań szkoleniowych mających na celu podnoszenie kwalifikacji (ogólnych i specjalistycznych) podlegającej mu siły roboczej będzie uważane za czynnik wspomagający rozwój regionalny. Nacisk zostanie również położony na zapewnienie staży lub praktyk, zwłaszcza dla ludzi młodych, oraz na szkolenia, które zwiększają wiedzę pracownika oraz jego szanse na znalezienie pracy poza danym przedsiębiorstwem. Szkolenia ogólne lub specjalistyczne, dla których zatwierdzona została pomoc szkoleniowa, nie będą brane pod uwagę jako pozytywny skutek pomocy regionalnej w celu uniknięcia ich podwójnego ujęcia w ocenie.
 - Zewnętrzny efekt skali lub inne korzyści z perspektywy rozwoju regionalnego mogą być pochodną efektu bliskości (efekt grupowania). Grupowanie przedsiębiorstw działających w tej samej branży pozwala na większą specjalizację poszczególnych zakładów, tym samym przyczyniając się do zwiększenia wydajności. Jednak znaczenie tego wyznacznika wkładu w rozwój regionalny zależy od zaawansowania rozwoju zgrupowania.

³¹ Obowiązku wniesienia 25-procentowego wkładu własnego, o którym mowa w pkt 38, nie stosuje się w odniesieniu do pomocy inwestycyjnej przyznawanej na inwestycje w najbardziej oddalonych regionach, w których maksymalna intensywność pomocy może przekroczyć 75 % ekwiwalentu dotacji brutto i osiągnąć do 90 % w przypadku MŚP zgodnie z pkt 173 niniejszych wytycznych.

³² Nie ma to przykładowo miejsca w wypadku pożyczek subsydiowanych, pożyczek ze środków publicznych na kapitał własny lub zaangażowania kapitałowego państwa, które nie spełniają warunków testu prywatnego inwestora, gwarancji państwa zawierających element pomocy, jak również wsparcia ze strony państwa przyznanego w ramach zasady *de minimis*.

- e) Inwestycje wnoszą wiedzę technologiczną i mogą przyczynić się do znacznego transferu technologii (transfer wiedzy). Inwestycje dokonywane w sektory o dużym wykorzystaniu technologii w większym stopniu przyczyniają się do transferu technologii do regionu będącego odbiorcą pomocy. Pod tym względem ważne są również poziom oraz specyfika przekazywania wiedzy.
 - f) Wkład projektu w zdolność regionu do tworzenia nowych technologii poprzez lokalne innowacje również może być wzięty pod uwagę. W tym kontekście pozytywnie oceniona może być współpraca nowych zakładów produkcyjnych z lokalnymi instytucjami szkolnictwa wyższego.
 - g) Czas trwania inwestycji oraz potencjalne przyszłe inwestycje kontynuacyjne są wyznacznikiem długotrwałego zaangażowania danego przedsiębiorstwa w danym regionie.
41. Państwa członkowskie mogą również wykorzystać plan operacyjny beneficjenta pomocy, który może zawierać informacje o liczbie utworzonych miejsc pracy, należnych wynagrodzeniach (wzrost zamożności gospodarstw domowych jako efekt mnożnikowy), wielkości zakupów od lokalnych producentów oraz obrotach, jakie przyniosła inwestycja, potencjalnie działając korzystnie na dany obszar poprzez dodatkowe wpływy z podatków.
42. W przypadku pomocy *ad hoc*³³ państwo członkowskie musi wykazać, że – oprócz spełnienia warunków określonych w pkt 35-39 – projekt jest spójny ze strategią rozwoju danego obszaru i przyczynia się do jej realizacji.
- 3.2.3. *Programy pomocy operacyjnej*
43. Programy pomocy operacyjnej wspierają rozwój obszarów w niekorzystnym położeniu pod warunkiem, że problemy tych obszarów zostały z góry jasno określone. Tego typu problemy związane z przyciągnięciem i utrzymaniem działalności gospodarczej mogą być na tyle poważne lub trwałe, że sama pomoc inwestycyjna nie wystarczy do pobudzenia rozwoju tych obszarów.
44. W przypadku pomocy, której celem jest ograniczenie pewnych szczególnych trudności, przed jakimi stoją MŚP w obszarach „a”, zainteresowane państwa członkowskie muszą wykazać występowanie i znaczenie tych szczególnych trudności oraz udowodnić, że do ich usunięcia nie wystarczy pomoc inwestycyjna i niezbędny jest program pomocy operacyjnej.
45. Jeżeli chodzi o pomoc operacyjną mającą na celu rekompensatę niektórych dodatkowych kosztów w regionach najbardziej oddalonych, trwałe utrudnienia, które poważnie szkodzą rozwojowi regionów najbardziej oddalonych, zostały określone w art. 349 Traktatu i obejmują oddalenie, wyspiarski charakter, niewielkie rozmiary, trudną topografię i klimat oraz zależność gospodarcza od niewielkiej liczby produktów. Zainteresowane państwa członkowskie muszą jednak określić szczególne dodatkowe koszty związane z ww. trwałymi utrudnieniami, których zrekompensowanie jest celem programu pomocy operacyjnej.
46. Jeżeli chodzi o pomoc operacyjną mającą na celu zapobieżenie wyludnieniu lub ograniczenie tego procesu na obszarach bardzo słabo zaludnionych, zainteresowane

³³ Jeżeli nie podano inaczej, pomoc *ad hoc* podlega takim samym wymogom, jak pomoc indywidualna przyznawana na podstawie programu.

państwo członkowskie musi wykazać, że w danym regionie w przypadku braku pomocy operacyjnej istnieje ryzyko wyludnienia.

3.3. Potrzeba interwencji państwa

47. Aby ocenić, czy pomoc państwa jest niezbędna do osiągnięcia celu leżącego we wspólnym interesie, konieczne jest uprzednie zdiagnozowanie zaistniałego problemu. Pomoc państwa powinna być ukierunkowana na sytuacje, w których może ona spowodować istotną poprawę, jaka nie może nastąpić w wyniku działania rynku. Ma to szczególne znaczenie w kontekście ograniczonych zasobów publicznych.
48. Środki pomocy państwa faktycznie mogą, przy spełnieniu pewnych warunków, korygować niedoskonałości rynku, przyczyniając się tym samym do usprawnienia rynków oraz zwiększenia konkurencyjności. Ponadto w sytuacji, gdy rynki funkcjonują sprawnie, lecz ze względu na sprawiedliwość lub spójność osiągniętych wyników nie uważa się za zadowalające, pomoc państwa może zostać wykorzystana do uzyskania bardziej pożądaných, sprawiedliwych wyników rynkowych.
49. W odniesieniu do pomocy przyznanej na rzecz rozwoju obszarów uwzględnionych w mapie pomocy regionalnej zgodnie z zasadami określonymi w sekcji 5 niniejszych wytycznych, Komisja uznaje, że rynek nie pozwala na osiągnięcie zakładanych celów dotyczących spójności określonych w Traktacie bez interwencji państwa. W związku z tym pomoc przyznającą tym obszarom należy uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. a) i c) Traktatu.

3.4. Odpowiedniość pomocy regionalnej

50. Zgłoszony środek pomocy musi być właściwym instrumentem polityki do realizacji danego celu politycznego. Środek nie zostanie uznany za zgodny z rynkiem wewnętrznym, jeśli inne, mniej zakłócające instrumenty polityki lub mniej zakłócające rodzaje instrumentów pomocy umożliwiają osiągnięcie takiego samego pozytywnego skutku na rzecz rozwoju regionalnego.

3.4.1. Odpowiedniość różnych instrumentów polityki

3.4.1.1. Programy pomocy inwestycyjnej

51. Regionalna pomoc inwestycyjna to nie jedyne narzędzie, jakim dysponują państwa członkowskie w celu wsparcia inwestycji i tworzenia miejsc pracy w regionach w niekorzystnym położeniu. Państwa członkowskie mogą posługiwać się innymi środkami, takimi jak rozwój infrastruktury, podnoszenie jakości kształcenia i szkolenia oraz ulepszanie otoczenia biznesu.
52. W przypadku programów pomocy nieobjętych programem operacyjnym finansowanym z funduszy polityki spójności państwa członkowskie muszą określić, dlaczego pomoc regionalna jest właściwym instrumentem osiągnięcia celu leżącego we wspólnym interesie dotyczącego sprawiedliwości lub spójności.
53. Jeśli państwo członkowskie zdecyduje się zastosować sektorowy program pomocy nieobjęty programem operacyjnym finansowanym z funduszy unijnych, o których mowa w pkt 32 powyżej, musi ono wykazać zalety takiego instrumentu w porównaniu z programem wielosektorowym lub innymi opcjami polityki.
54. Komisja w szczególności weźmie pod uwagę wszelkie ewentualne oceny skutków proponowanego programu pomocy udostępnione przez państwo członkowskie.

Również wyniki oceny *ex post*, o której mowa w sekcji 4, mogą zostać uwzględnione w ocenie odpowiedniości proponowanego programu.

3.4.1.2. Indywidualna pomoc inwestycyjna

55. W przypadku pomocy *ad hoc* państwo członkowskie musi wykazać, dlaczego tego rodzaju pomoc lepiej zapewni rozwój danego obszaru niż pomoc w ramach programu lub inne rodzaje środków.

3.4.1.3. Programy pomocy operacyjnej

56. Państwo członkowskie musi wykazać, że pomoc jest odpowiednia do osiągnięcia celu programu w odniesieniu do problemów, jakie pomoc ta ma rozwiązać. Aby wykazać, że pomoc jest odpowiednia, państwo członkowskie może obliczyć kwotę pomocy z wyprzedzeniem jako stałą sumę obejmującą spodziewane dodatkowe koszty w danym okresie, aby zachęcić przedsiębiorstwa do ograniczania kosztów i wydajniejszego rozwijania działalności z czasem³⁴.

3.4.2. Odpowiedniość różnych instrumentów pomocy

57. Pomoc regionalną można przyznawać w różnych formach. Państwo członkowskie powinno jednak zapewnić przyznanie pomocy w takiej formie, która ma szansę spowodować jak najmniejsze zakłócenia wymiany handlowej i konkurencji. W związku z tym, jeśli pomoc jest przyznawana w formie, która przynosi bezpośrednią korzyść majątkową (np. dotacje bezpośrednie, zwolnienia lub ulgi w zakresie podatków, składek na ubezpieczenie społeczne lub innych obowiązkowych opłat lub też udostępnienie gruntu, towarów lub usług po korzystnych cenach itp.), państwo członkowskie musi wykazać, dlaczego nieodpowiednie są w tym przypadku inne, potencjalnie mniej zakłócające formy pomocy, takie jak zaliczki zwrotne lub formy pomocy oparte na instrumentach dłużnych lub kapitałowych (np. niskoprocentowane pożyczki lub dotacje na spłatę odsetek, gwarancje państwowe, zakup pakietu udziałów/akcji lub inny sposób udostępnienia kapitału na preferencyjnych warunkach).

58. W przypadku programów pomocy realizujących cele i priorytety programów operacyjnych instrument finansowania wybrany w danym programie uważa się za instrument właściwy.

59. Wyniki oceny *ex post*, o której mowa w sekcji 4, mogą zostać uwzględnione w ocenie odpowiedniości proponowanego instrumentu pomocy.

3.5. Efekt zachęty

60. Pomoc regionalna może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym tylko jeśli wywołuje efekt zachęty. Efekt zachęty ma miejsce wtedy, gdy pomoc zmienia zachowanie przedsiębiorstwa w taki sposób, że angażuje się ono w dodatkową działalność przyczyniającą się do rozwoju obszaru, której nie podjęłoby bez przyznanej pomocy lub którą podjęłoby w ograniczonym lub innym zakresie lub w innym miejscu. Pomoc nie może subsydiować kosztów działalności, które

³⁴ W razie bardzo dużej niepewności co do przyszłych kosztów i rozwoju sytuacji w zakresie przychodów oraz dużej asymetrii informacji organ publiczny może jednak zechcieć przyjąć modele ustalania rekompensaty, które nie będą oparte wyłącznie na zasadzie *ex ante*, ale będą łączyć elementy *ex ante* i *ex post* (np. z wykorzystaniem mechanizmów wycofania, żeby umożliwić podział niespodziewanych zysków).

przedsiębiorstwo i tak by poniosło, i nie może rekompensować zwykłego ryzyka związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej.

61. Istnienie efektu zachęty może zostać dowiedzione w dwóch możliwych scenariuszach:
- a) pomoc stanowi zachętę do podjęcia pozytywnej decyzji dotyczącej inwestycji, ponieważ inwestycja, która bez przyznanej pomocy nie byłaby wystarczająco rentowna dla beneficjenta, może zostać zrealizowana w danym obszarze³⁵ (*scenariusz 1*, decyzja dotycząca inwestycji); lub
 - b) pomoc stanowi zachętę do zrealizowania planowanej inwestycji w danym obszarze, a nie gdzie indziej, ponieważ kompensuje ograniczenia i koszty netto wynikające z lokalizacji w danym obszarze (*scenariusz 2*, decyzja dotycząca lokalizacji).
62. Jeśli pomoc nie zmienia zachowania beneficjenta poprzez pobudzenie (dodatkowych) inwestycji w danym obszarze, można przyjąć, że taka inwestycja zostałaaby zrealizowana w tym regionie również bez przyznania pomocy. Taka pomoc nie wywołuje efektu zachęty prowadzącego do osiągnięcia celu rozwoju regionalnego i nie może zostać zatwierdzona jako zgodna z rynkiem wewnętrznym.
63. Jednak w przypadku pomocy regionalnej przyznanej ze środków polityki spójności w regionach „a” inwestycjom niezbędnym do osiągnięcia standardów określonych prawem unijnym można uznać, że pomoc ma charakter zachęty, jeśli dokonanie inwestycji bez niej nie przyniosłoby beneficjentowi wystarczających korzyści, aby dokonał inwestycji w danym obszarze, co prowadziłoby do zamknięcia zakładu istniejącego w tym obszarze.

3.5.1. Programy pomocy inwestycyjnej

64. Prace w ramach indywidualnego projektu inwestycyjnego mogą rozpocząć się dopiero po złożeniu wniosku o pomoc.
65. Jeżeli prace rozpoczną się przed złożeniem wniosku o pomoc, pomoc przyznana na daną inwestycję nie zostanie uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym.
66. Państwa członkowskie muszą wprowadzić standardowy formularz wniosku o pomoc załączony do niniejszych wytycznych³⁶. W formularzu wniosku MŚP i duże przedsiębiorstwa muszą wyjaśnić, jak wyglądałaby sytuacja alternatywna w przypadku nieotrzymania pomocy, wskazując, który scenariusz opisany powyżej w pkt 61 ma zastosowanie.
67. Ponadto duże przedsiębiorstwa muszą przedstawić dokumenty na poparcie scenariusza alternatywnego opisanego w formularzu zgłoszeniowym. MŚP nie są do tego zobowiązane.
68. Organ przyznający pomoc musi skontrolować wiarygodność scenariusza alternatywnego i potwierdzić, że pomoc regionalna wywołuje wymagany efekt zachęty odpowiadający jednemu ze scenariuszów, o których mowa w pkt 61. Scenariusz alternatywny jest wiarygodny, jeśli opiera się na faktach i odwołuje się do

³⁵ Tego typu inwestycje mogą stworzyć warunki pozwalające na dalsze inwestycje, które będą rentowne bez dodatkowej pomocy.

³⁶ Zob. załącznik V.

czynników decyzyjnych obowiązujących w momencie podejmowania przez beneficjenta decyzji o inwestycji.

3.5.2. Zgłoszona indywidualna pomoc inwestycyjna

69. Oprócz spełnienia wymogów przedstawionych w pkt 64-67, w odniesieniu do zgłaszanej pomocy indywidualnej³⁷ państwo członkowskie musi dostarczyć jasne dowody na to, że pomoc w istocie wpłynęła na wybór inwestycji lub wybór lokalizacji³⁸. Musi też określić, który ze scenariuszy przedstawionych w pkt 61 ma zastosowanie. Aby umożliwić kompleksową ocenę, państwo członkowskie musi dostarczyć nie tylko informacje dotyczące projektu objętego pomocą, lecz również wyczerpujący opis scenariusza alternatywnego, w którym beneficjent nie otrzymałby pomocy od żadnego organu publicznego w EOG.
70. W *scenariuszu 1* państwo członkowskie może udowodnić istnienie efektu zachęty, przedstawiając dokumenty przedsiębiorstwa wykazujące, że bez przyznanej pomocy inwestycja nie byłaby wystarczająco rentowna.
71. W *scenariuszu 2* państwo członkowskie może udowodnić istnienie efektu zachęty, przedstawiając dokumenty przedsiębiorstwa wykazujące, że przeprowadzono porównanie kosztów i korzyści płynących z lokalizacji w regionie otrzymującym pomoc i w innym(-ych) regionie(-ach). Komisja weryfikuje, czy takie scenariusze porównawcze są realistyczne.
72. Państwa członkowskie zachęca się w szczególności, aby opierały się na oficjalnych dokumentach organów przedsiębiorstwa, ocenach ryzyka (w tym ocenach ryzyka związanego z daną lokalizacją), sprawozdaniach finansowych, wewnętrznych planach operacyjnych, opiniach ekspertów oraz innych badaniach powiązanych z projektem inwestycyjnym podlegającym ocenie. W wykazaniu występowania efektu zachęty państwu członkowskiemu pomoc mogą również dokumenty prognozujące popyt, prognozy kosztów, prognozy finansowe, dokumenty przedłożone komitetowi inwestycyjnemu oraz przedstawiające różne scenariusze inwestycyjne lub dokumenty przedstawione przez instytucje finansowe.
73. W tym kontekście i w szczególności w odniesieniu do *scenariusza 1* poziom rentowności ocenić można poprzez odniesienie do metod stanowiących standardową praktykę w danym przemyśle oraz zawierających: metody oceny wartości bieżącej netto projektu³⁹, wewnętrzną stopy zwrotu⁴⁰ lub średniej stopy zwrotu zainwestowanego kapitału. Rentowność projektu należy porównać z zwykłymi stopami zwrotu stosowanymi przez przedsiębiorstwo w innych projektach inwestycyjnych podobnego rodzaju. Jeżeli nie są one dostępne, rentowność projektu

³⁷ Pomoc *ad hoc*, oprócz warunków określonych w sekcji 3.5.2, musi również spełniać warunki określone w pkt 64-67 niniejszych wytycznych.

³⁸ Scenariusze alternatywne opisano w pkt 61.

³⁹ Wartość bieżąca netto projektu stanowi różnicę pomiędzy dodatnimi i ujemnymi przepływami środków pieniężnych w okresie istnienia inwestycji, zdyskontowanymi do swojej bieżącej wartości (zazwyczaj z wykorzystaniem kosztów kapitału).

⁴⁰ Wewnętrzna stopa zwrotu nie jest oparta o przychody księgowe w danym roku, ale uwzględnia strumień przyszłych przepływów pieniężnych, które inwestor spodziewa się otrzymać przez cały okres istnienia inwestycji. Jest ona definiowana jako stopa dyskontowa, dla której wartość bieżąca netto strumienia przepływów pieniężnych wynosi zero.

należy porównać z kosztem kapitału przedsiębiorstwa jako całości lub zyskami zwykle odnotowywanymi w danym sektorze.

74. Jeśli pomoc nie zmienia zachowania beneficjenta poprzez pobudzenie (dodatkowych) inwestycji w danym obszarze, nie ma ona pozytywnego wpływu na region. Pomoc nie będzie zatem uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym w przypadkach, gdy wydaje się, że ta sama inwestycja zostałaby zrealizowana w regionie nawet bez udziału pomocy.

3.5.3. *Programy pomocy operacyjnej*

75. W przypadku programów pomocy operacyjnej uznaje się, że pomoc wywołuje efekt zachęty, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że w przypadku braku pomocy poziom działalności gospodarczej w obszarze lub regionie byłby znacznie ograniczony z uwagi na problemy, które pomoc ma rozwiązać.
76. Komisja uznaje zatem, że pomoc pobudza dodatkową działalność gospodarczą w danych obszarach lub regionach, jeśli państwo członkowskie wykazało istnienie i znaczenie takich problemów w danym obszarze lub regionie (zob. pkt 44-46).

3.6. **Proporcjonalność kwoty pomocy (pomoc ograniczona do minimum)**

77. Kwota pomocy regionalnej musi być zasadniczo ograniczona do minimum niezbędnego do przyciągnięcia dodatkowych inwestycji lub działalności na danym obszarze.
78. Ogólnie rzecz biorąc, zgłaszana pomoc indywidualna zostanie uznana za ograniczoną do minimum, jeśli kwota pomocy będzie odpowiadała dodatkowym kosztom netto realizacji inwestycji w danym obszarze, wynikającym z porównania z alternatywnym scenariuszem braku pomocy. Również w przypadku pomocy inwestycyjnej przyznawanej dużym przedsiębiorstwom w ramach zgłoszonych programów państwo członkowskie musi zagwarantować, by kwota pomocy była ograniczona do minimum zgodnie z podejściem opartym o dodatkowe koszty netto.
79. W przypadku sytuacji wchodzącej w zakres *scenariusza 1* (decyzja dotycząca inwestycji) kwota pomocy nie powinna zatem przekraczać minimum niezbędnego do uczynienia projektu wystarczająco rentownym, np. do podniesienia jego wewnętrznej stopy zwrotu powyżej zwykłej stopy zwrotu stosowanej przez przedsiębiorstwo w innych podobnych projektach inwestycyjnych lub, o ile to możliwe, powyżej kosztu kapitału przedsiębiorstwa jako całości lub zysków zwykle odnotowywanych w danym sektorze.
80. W przypadku sytuacji wchodzącej w zakres *scenariusza 2* (decyzja dotycząca lokalizacji) kwota pomocy nie powinna przekraczać różnicy pomiędzy bieżącą wartością netto inwestycji w docelowym obszarze z bieżącą wartością netto inwestycji w innej lokalizacji. Trzeba wziąć pod uwagę wszystkie istotne koszty i korzyści, w tym m.in. koszty administracyjne, koszty transportu, koszty szkoleń niepokrytych przez pomoc szkoleniową, jak również różnice płac. Jednak w przypadkach, kiedy alternatywna lokalizacja leży na terenie EOG, dotacji przyznanych w tej drugiej lokalizacji nie bierze się pod uwagę.

81. Aby zapewnić przewidywalność i równe szanse, w odniesieniu do pomocy inwestycyjnej Komisja stosuje maksymalne poziomy intensywności pomocy⁴¹. Maksymalne intensywności pomocy mają podwójny cel.
82. Po pierwsze, w przypadku zgłoszonych programów maksymalne poziomy intensywności pomocy stanowią obszar bezpieczeństwa dla MŚP: tak długo jak intensywność pomocy jest poniżej dozwolonego maksimum, kryterium „pomocy ograniczonej do minimum” uznaje się za spełnione.
83. Po drugie, we wszystkich innych przypadkach maksymalne intensywności pomocy stosuje się jako górne limity w podejściu opartym o dodatkowe koszty netto, o którym mowa w pkt 79 i 80.
84. Maksymalne poziomy intensywności pomocy zmieniają się w zależności od trzech kryteriów:
- sytuacji społeczno-ekonomicznej danego obszaru jako wskaźnika zastępczego stopnia, do jakiego dany obszar potrzebuje dalszego rozwoju oraz ewentualnie do jakiego ma on problem z przyciąganiem i utrzymaniem działalności gospodarczej;
 - wielkości beneficjenta jako wskaźnika zastępczego szczególnych trudności w finansowaniu lub wdrażaniu projektu w obszarze; oraz
 - wielkości projektu inwestycyjnego jako wskaźnika spodziewanego poziomu zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej.
85. W związku z tym wyższe poziomy intensywności pomocy (i ewentualnie wynikające z nich większe zakłócenia handlu i konkurencji) są tym bardziej dopuszczalne, im mniej rozwinięty jest dany region; wyższe poziomy intensywności pomocy są też dopuszczalne, jeśli beneficjentem pomocy jest MŚP.
86. Ze względu na podwyższone prawdopodobieństwo zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej, maksymalna intensywność pomocy dla dużych projektów inwestycyjnych musi zostać zmniejszona za pomocą mechanizmu określonego w pkt 20 lit. c).
- 3.6.1. Programy pomocy inwestycyjnej*
87. W odniesieniu do pomocy dla MŚP można wykorzystać podwyższone maksymalne intensywności pomocy, o których mowa w sekcji 5.4. Jednak MŚP nie mogą korzystać z ww. podwyższonych intensywności pomocy, jeżeli inwestycja jest związana z dużym projektem inwestycyjnym.
88. W przypadku pomocy na rzecz dużych przedsiębiorstw państwo członkowskie musi zapewnić, aby kwota pomocy odpowiadała dodatkowym kosztom netto realizacji inwestycji w danym obszarze wynikającym z porównania ze alternatywnym scenariuszem braku pomocy. Metodę wyjaśnioną w pkt 79 i 80 należy stosować razem z maksymalną intensywnością pomocy jako wartością maksymalną.
89. W przypadku pomocy na rzecz dużych projektów inwestycyjnych należy zagwarantować, by pomoc nie przekraczała skali intensywności pomocy. Jeżeli pomoc jest przyznawana beneficjentowi na inwestycję uznaną za część pojedynczego

⁴¹ Zob. podsekcja 5.4 dot. map pomocy regionalnej.

projektu inwestycyjnego, pomoc musi zostać zmniejszona w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych przekraczających 50 mln EUR⁴².

90. Przyznając pomoc, organ przyznający musi obliczyć maksymalną intensywność pomocy i kwotę pomocy na projekt. Intensywność pomocy musi zostać obliczona na podstawie ekwiwalentu dotacji brutto w odniesieniu do całkowitych kwalifikowalnych kosztów inwestycji albo kwalifikowalnych kosztów zatrudnienia zadeklarowanych przez beneficjenta pomocy w momencie ubiegania się o pomoc.
91. Jeśli pomoc inwestycyjną obliczaną na podstawie kosztów inwestycyjnych łączy się z regionalną pomocą inwestycyjną obliczaną na podstawie kosztów zatrudnienia, całkowita pomoc nie może przekraczać najwyższej kwoty pomocy wynikającej z którejkolwiek metody obliczeniowej ani maksymalnej dopuszczalnej intensywności pomocy dla przedmiotowego obszaru.
92. Pomoc inwestycyjną można przyznać równocześnie w ramach kilku programów pomocy regionalnej lub połączyć z pomocą *ad hoc*, pod warunkiem że całkowita pomoc ze wszystkich źródeł nie przekracza maksymalnej dopuszczalnej intensywności pomocy na projekt, która to intensywność musi zostać obliczona z wyprzedzeniem przez organ przyznający pomoc.
93. W przypadku inwestycji początkowej związanej z projektami w ramach europejskiej współpracy terytorialnej spełniającymi kryteria określone w rozporządzeniu w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”⁴³. Jeżeli inwestycja początkowa mieści się na dwóch lub więcej niż dwóch obszarach objętych pomocą, maksymalna intensywność pomocy w odniesieniu do inwestycji początkowej jest równa maksymalnej intensywności pomocy stosowanej na tym obszarze objętym pomocą, na którym poniesiono największą część kosztów kwalifikowalnych. Inwestycje początkowe realizowane przez duże przedsiębiorstwa w obszarach „c” mogą korzystać z pomocy regionalnej jedynie w kontekście projektów w ramach europejskiej współpracy terytorialnej, jeżeli stanowią inwestycje początkowe na rzecz nowej działalności lub nowych produktów.

3.6.1.1. Koszty kwalifikowalne obliczane na podstawie kosztów inwestycji

94. Nabywane aktywa powinny być nowe, z wyjątkiem aktywów nabywanych przez MŚP lub w przypadku nabycia zakładu⁴⁴.
95. W przypadku MŚP związane z inwestycją koszty przeprowadzenia badań przygotowawczych czy usług konsultingowych również mogą zostać uznane za kwalifikowalne do wysokości 50 %.
96. W przypadku pomocy przyznanej na zasadniczą zmianę procesu produkcji koszty kwalifikowalne muszą przekraczać koszty amortyzacji aktywów związanej z działalnością podlegającą modernizacji w ciągu poprzednich trzech lat obrotowych.

⁴² Skale intensywności pomocy są obliczane za pomocą wzoru określonego w pkt 20 lit. c).

⁴³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”. Wniosek Komisji COM (2011) 611 EFRR/rozporządzenie w sprawie europejskiej współpracy terytorialnej .

⁴⁴ Zgodnie z definicjami zawartymi w pkt 20 lit. h) oraz i).

97. W przypadku pomocy przyznanej na dywersyfikację istniejącego zakładu koszty kwalifikowalne muszą przekraczać o co najmniej 200 % wartość księgową ponownie wykorzystywanych aktywów odnotowaną w roku obrotowym poprzedzającym rozpoczęcie prac.
98. Koszty związane z dzierżawą lub najmem rzeczowych aktywów trwałych można uwzględnić jedynie na następujących warunkach:
- a) dzierżawa/najem gruntów i budynków musi trwać przez okres co najmniej pięciu lat od przewidywanego terminu zakończenia inwestycji w przypadku dużych przedsiębiorstw lub trzech lat w przypadku MŚP;
 - b) dzierżawa/najem instalacji lub maszyn musi mieć formę leasingu finansowego i obejmować obowiązek zakupu aktywów przez beneficjenta po wygaśnięciu umowy.
99. W przypadku przejęcia zakładu uwzględniane powinny być tylko koszty zakupu aktywów od osób trzecich niepowiązanych z nabywcą. Transakcja musi zostać przeprowadzona na warunkach rynkowych. Jeżeli pomoc na zakup aktywów przyznano przed ich zakupem, koszt aktywów należy odliczyć od kosztów kwalifikowalnych związanych z przejęciem zakładu. Jeżeli przejęciu zakładu towarzyszy dodatkowa inwestycja kwalifikująca się do pomocy, kwalifikowalne koszty tej inwestycji należy dodać do kosztów nabycia aktywów zakładu.
100. W przypadku dużych przedsiębiorstw koszty wartości niematerialnych i prawnych są kwalifikowalne jedynie do wysokości 50 % całkowitych kwalifikowalnych kosztów inwestycji na dany projekt. W przypadku MŚP można uwzględnić całkowite koszty związane z wartościami niematerialnymi i prawnymi.
101. Wartości niematerialne i prawne kwalifikujące się do obliczeń związanych z kosztami inwestycji muszą pozostać związane z danym obszarem objętym pomocą i nie mogą być przenoszone do innych regionów. W tym celu wartości niematerialne i prawne muszą spełniać następujące warunki:
- a) korzysta się z nich wyłącznie w zakładzie otrzymującym pomoc;
 - b) muszą podlegać amortyzacji;
 - c) nabywane są na warunkach rynkowych od stron trzecich niepowiązanych z nabywcą.
102. Wartości niematerialne i prawne muszą być włączone do aktywów przedsiębiorstwa otrzymującego pomoc i muszą pozostać związane z projektem, na który przyznano pomoc, przez co najmniej pięć lat (trzy lata w przypadku MŚP).
- 3.6.1.2. Koszty kwalifikowalne obliczane na podstawie kosztów wynagrodzenia
103. Pomoc regionalna może być obliczana także w odniesieniu do spodziewanych kosztów wynagrodzenia wynikających z tworzenia nowych miejsc pracy dzięki inwestycji początkowej. Pomoc może rekompensować tylko koszty wynagrodzenia zatrudnionej osoby obliczane za okres dwóch lat, a wynikająca intensywność pomocy nie może przekraczać obowiązującej intensywności pomocy w danym obszarze.

3.6.2. *Zgłoszona indywidualna pomoc inwestycyjna*

104. W przypadku sytuacji wchodzących w zakres *scenariusza 1* (decyzja dotycząca inwestycji) Komisja sprawdzi, czy kwota pomocy przekracza minimum konieczne do uczynienia projektu wystarczająco rentownym, korzystając np. z metody, o której mowa w pkt 79.
105. W przypadku sytuacji wchodzących w zakres *scenariusza 2* (decyzja dotycząca lokalizacji) – opisującego efekt zachęty dotyczący lokalizacji – Komisja porówna bieżącą wartość netto inwestycji w docelowym obszarze z bieżącą wartością netto inwestycji w alternatywnej lokalizacji, korzystając z metody, o której mowa w pkt 80.
106. Obliczenia stosowane podczas analizy efektu zachęty można wykorzystać również do oceny proporcjonalności pomocy. Państwo członkowskie musi wykazać proporcjonalność na podstawie dokumentacji, o której mowa w pkt 72.
107. Intensywność pomocy nie może przekraczać dopuszczalnej dostosowanej intensywności pomocy.

3.6.3. *Programy pomocy operacyjnej*

108. Państwo członkowskie musi wykazać, że poziom pomocy jest proporcjonalny do problemu, jakiego pomoc ma zaradzić.
109. W szczególności spełnione muszą zostać następujące warunki:
- a) pomoc musi zostać określona w stosunku do zdefiniowanej wcześniej grupy kosztów kwalifikowalnych, które można w pełni powiązać z problemem, któremu pomoc ma zaradzić, zgodnie z tym, co wykazało państwo członkowskie;
 - b) pomoc musi być ograniczona do pewnej części tych z góry określonych kosztów kwalifikowalnych i nie może ich przekraczać;
 - c) kwota pomocy przypadająca na każdego beneficjenta musi być proporcjonalna do poziomu problemów, z jakimi faktycznie boryka się każdy beneficjent.
110. Aby pomoc mogła rekompensować niektóre dodatkowe koszty w regionach najbardziej oddalonych, koszty kwalifikowalne muszą być w pełni powiązane z jednym lub kilkoma stałymi ograniczeniami, o których mowa w art. 349 Traktatu. Takie dodatkowe koszty nie mogą obejmować kosztów transportu ani żadnych kosztów dodatkowych, które mogą być powiązane z innymi czynnikami, i muszą być obliczane w odniesieniu do poziomu kosztów ponoszonych przez podobne przedsiębiorstwa działające w innych regionach danego państwa członkowskiego.
111. Aby pomoc mogła zmniejszyć pewne szczególne trudności, przed jakimi stoją MŚP w obszarach „a”, poziom pomocy musi być stopniowo obniżany w trakcie trwania programu⁴⁵.

⁴⁵ Również w przypadku zgłaszania programów pomocy operacyjnej w celu przedłużenia obowiązywania istniejących środków pomocy.

3.7. Uniknięcie nadmiernego negatywnego wpływu na konkurencję i wymianę handlową

112. Aby pomoc można było uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, negatywny wpływ środków pomocy na konkurencję i wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi musi być ograniczony i zrównoważony przez pozytywne skutki polegające na przyczynieniu się do osiągnięcia celu leżącego we wspólnym interesie. W niektórych sytuacjach skutki negatywne wyraźnie przewyższają skutki pozytywne – pomocy nie można wówczas uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym.

3.7.1. Uwagi ogólne

113. Pomoc regionalna może powodować dwa główne rodzaje zakłóceń konkurencji i wymiany handlowej. Są to zakłócenia związane z rynkiem produktowym oraz skutki dotyczące lokalizacji. Obydwa rodzaje zakłóceń mogą powodować niewydajne przydzielanie pomocy (pogarszając wyniki gospodarcze rynku wewnętrznego) oraz problemy z dystrybucją (rozkładem działalności gospodarczej w różnych regionach).

114. Jednym z potencjalnie szkodliwych skutków pomocy państwa jest uniemożliwianie mechanizmom rynkowym przynoszenia skutecznych rezultatów poprzez nagradzanie najskuteczniejszych producentów oraz wywieranie presji na tych najmniej skutecznych, zmuszając ich do poprawy, restrukturyzacji bądź wycofania się z rynku. Zwłaszcza znaczny wzrost mocy produkcyjnych wywołany przez pomoc państwa na nierentownym rynku może nadmiernie zakłócić konkurencję, jako że utworzenie lub podtrzymanie nadwyżki produkcyjnej może doprowadzić do obniżenia marż zysku oraz ograniczenia inwestycji konkurentów lub nawet do ich wycofania się z rynku. Może to doprowadzić do sytuacji, w której konkurenci, którzy w przeciwnym wypadku byłiby w stanie utrzymać się na rynku, zmuszeni są do wycofania się z niego. Może to również powstrzymać przedsiębiorstwa przed wejściem na rynek lub rozwojem na rynku oraz osłabić motywację do wprowadzania innowacji ze strony konkurentów. Skutkuje to niewydajnymi strukturami rynkowymi, które w dłuższej perspektywie są niekorzystne dla konsumentów. Ponadto dostępność pomocy może powodować zachowania zbyt pasywne lub zbyt ryzykowne ze strony potencjalnych beneficjentów pomocy. Długofalowy wpływ na ogólne wyniki sektora będzie wówczas najprawdopodobniej negatywny.

115. Pomoc może również powodować zakłócenia pod względem zwiększania lub utrzymywania znacznej władzy rynkowej po stronie beneficjenta. Nawet jeśli pomoc nie wzmacnia znacznej władzy rynkowej bezpośrednio, może to robić pośrednio poprzez zniechęcanie do rozwoju lub powodując wycofanie się istniejących konkurentów lub zniechęcając do wejścia na rynek nowych konkurentów.

116. Oprócz powodowania zakłóceń na rynkach produktowych, pomoc regionalna ze swojej natury wpływa również na lokalizację działalności gospodarczej. Podczas gdy jeden obszar dzięki pomocy przyciąga inwestycje, inny nie ma takiej możliwości. Negatywne skutki w obszarach, na które pomoc ma niekorzystny wpływ, mogą objawiać się utratą działalności gospodarczej i miejsc pracy na danym rynku, w tym na poziomie podwykonawców. Mogą być także odczuwalne jako rezultat utraty pozytywnych czynników zewnętrznych (np. efekt grupowania, transfer wiedzy, edukacja i szkolenie itd.).

117. Specyfika geograficzna odróżnia pomoc regionalną od innych form pomocy horyzontalnej. Szczególną cechą pomocy regionalnej jest fakt, że ma ona na celu wpłynięcie na decyzje inwestorów dotyczące lokalizacji projektów inwestycyjnych. Pomoc regionalna, wyrównując dodatkowe koszty wynikające z ograniczeń regionalnych oraz wspierając dodatkowe inwestycje w obszarach objętych pomocą bez odciążania ich od innych obszarów objętych pomocą, przyczynia się nie tylko do rozwoju danego regionu, ale także do zwiększenia spójności, a w efekcie końcowym przynosi korzyści całej Unii. Jeżeli chodzi o potencjalne negatywne skutki lokalizacyjne pomocy regionalnej, są one ograniczone przez mapy pomocy regionalnej, które szczegółowo definiują obszary, na których można przyznawać pomoc regionalną, uwzględniając cele dotyczące sprawiedliwości i polityki spójności oraz maksymalne dopuszczalne poziomy intensywności pomocy. Jednak zrozumienie tego, jak by wyglądała sytuacja w przypadku braku pomocy, nadal jest ważne przy dokonywaniu oceny faktycznego wpływu pomocy na cel spójności.

3.7.2. *Wyraźne negatywne skutki*

118. Komisja określa szereg sytuacji, w których negatywne skutki pomocy wyraźnie przewyższają skutki pozytywne; pomocy nie można wówczas uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym.

119. Komisja ustala maksymalne intensywności pomocy. Stanowią one podstawowy warunek zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym, którego celem jest zapobieżenie użycia pomocy państwa w przypadku projektów, gdzie stosunek kwoty pomocy do kosztów kwalifikowalnych uznaje się za wysoki i w związku z tym prawdopodobnie zakłócający. Ogólnie rzecz biorąc, im większe są pozytywne skutki, które prawdopodobnie przyniesie projekt objęty pomocą, i im większe jest prawdopodobieństwo, że pomoc jest potrzebna, tym wyższy jest limit intensywności pomocy.

120. W przypadkach objętych scenariuszem 1 (decyzja dotycząca inwestycji), jeśli projekt prowadzi do tworzenia mocy produkcyjnych na rynku, który pod względem strukturalnym znajduje się w fazie bezwzględnie upadku, Komisja uznaje to za skutek negatywny, który najprawdopodobniej nie zostanie zrównoważony przez jakikolwiek skutek pozytywny.

121. W przypadkach objętych scenariuszem 2 (decyzja dotycząca lokalizacji), gdzie bez przyznanej pomocy inwestycja zostałaby zlokalizowana w regionie, w którym intensywność pomocy regionalnej jest wyższa lub taka sama jak w regionie objętym pomocą, będzie to uznane za skutek negatywny, który najprawdopodobniej nie zostanie zrównoważony przez jakikolwiek skutek pozytywny, ponieważ jest to sprzeczne z podstawowym założeniem pomocy regionalnej⁴⁶.

122. Jeżeli beneficjent zamyka taką samą lub podobną działalność w innym obszarze na terenie EOG i przenosi swoją działalność do obszaru objętego pomocą, oraz jeśli istnieje związek przyczynowy między pomocą a tym przeniesieniem, zostanie to uznane za skutek negatywny, który najprawdopodobniej nie zostanie zrównoważony przez jakikolwiek element pozytywny.

⁴⁶ Dla celów niniejszego przepisu Komisja stosuje standardowy pułap pomocy obowiązujący w obszarach „c” graniczących z obszarami „a”, niezależnie od zwiększenia intensywności pomocy zgodnie z pkt 176.

123. W momencie oceny zgłoszonych środków Komisja wystąpi o wszystkie informacje konieczne do stwierdzenia, czy dana pomoc państwa spowoduje znaczną utratę miejsc pracy w istniejących lokalizacjach na terenie EOG.

3.7.3. *Programy pomocy inwestycyjnej*

124. Programy pomocy inwestycyjnej nie mogą prowadzić do znacznych zakłóceń konkurencji i handlu. W szczególności, nawet jeśli zakłócenia można uznać za ograniczone na poziomie indywidualnym (pod warunkiem że spełnione są wszystkie warunki pomocy inwestycyjnej), łącznie programy mogą jednak prowadzić do dużych zakłóceń. Takie zakłócenia mogą dotyczyć rynków produkcyjnych, doprowadzając do sytuacji nadwyżki produkcyjnej (lub pogarszając taką istniejącą już sytuację) bądź też tworząc, zwiększając lub utrzymując znaczną władzę rynkową niektórych beneficjentów w sposób, który wpłynie negatywnie na dynamiczne zachęty. Pomoc dostępna w ramach programów może również doprowadzić do znacznej utraty działalności gospodarczej w innych obszarach EOG. W przypadku pomocy skierowanej do wybranych sektorów ryzyko takiego zakłócenia jest jeszcze bardziej wyraźne.

125. Dlatego też państwo członkowskie musi wykazać, że takie negatywne skutki będą ograniczone do minimum, uwzględniając np. wielkość danego projektu, indywidualne i całkowite kwoty pomocy, spodziewanych beneficjentów oraz charakterystyczne cechy danych sektorów. Aby umożliwić Komisji ocenę spodziewanych negatywnych skutków, państwo członkowskie może przedstawić dowolną ocenę skutków, jaką dysponuje, jak również oceny *ex post* przeprowadzone dla podobnych, realizowanych wcześniej programów.

126. Przyznając pomoc poszczególnym projektom w ramach programu, organ przyznający pomoc musi zweryfikować i potwierdzić, że pomoc nie powoduje wyraźnych negatywnych skutków, o których mowa w pkt 121. Można to zweryfikować na podstawie informacji przekazanych przez beneficjenta podczas składania wniosku o pomoc oraz na podstawie deklaracji złożonej na standardowym formularzu wniosku o pomoc, w którym należy określić alternatywną lokalizację w przypadku braku pomocy.

3.7.4. *Zgłoszona indywidualna pomoc inwestycyjna*

127. Oceniając negatywne skutki zgłoszonej pomocy, Komisja rozróżnia dwa scenariusze alternatywne opisane powyżej w pkt 104 i 105.

3.7.4.1. *Przypadki objęte scenariuszem 1 (decyzja dotycząca inwestycji)*

128. W przypadkach objętych scenariuszem 1 Komisja przykładą szczególną wagę do skutków negatywnych związanych ze wzrostem nadwyżki produkcyjnej w upadających sektorach, zapobieganiem wycofywania się przedsiębiorstw z rynku oraz kwestią znacznej władzy rynkowej. Negatywne skutki tego rodzaju opisano poniżej w pkt 129-138. Muszą one zostać zrównoważone pozytywnymi skutkami pomocy. Jeżeli jednak ustalono, że pomoc doprowadziłaby do wystąpienia wyraźnych negatywnych skutków, o których mowa w pkt 120, nie można uznać jej za zgodną z rynkiem wewnętrznym, ponieważ prawdopodobieństwo, że jakikolwiek element pozytywny zrównoważy skutki negatywne, jest niewielkie.

129. Aby ustalić i ocenić potencjalne zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej, państwa członkowskie powinny przedłożyć dowody umożliwiające Komisji ustalenie właściwych rynków produktowych (tj. produktów dotkniętych zmianą w zachowaniu beneficjenta pomocy) oraz ustalenie dotkniętych konkurentów i klientów/konsumentów.
130. Przy ocenie takich potencjalnych zakłóceń Komisja będzie stosować różne kryteria, takie jak struktura rynku danego produktu, kondycja rynku (rynek upadający lub rozwijający się), procedura wyboru beneficjenta pomocy, bariery wejścia i wyjścia, różnicowanie produktów.
131. Systematyczne korzystanie z pomocy państwa przez dane przedsiębiorstwo może wskazywać na to, że nie jest ono w stanie samodzielnie przeciwstawić się konkurencji lub że cieszy się nienależnymi przywilejami w porównaniu ze swoimi konkurentami.
132. Komisja wyróżnia dwa główne źródła potencjalnych negatywnych skutków dla rynków produktowych:
- a) przypadki znacznego zwiększenia mocy produkcyjnych, które prowadzi do powstania nadwyżki produkcyjnej lub do pogorszenia już istniejącej nadwyżki produkcyjnej, szczególnie na upadającym rynku, oraz
 - b) przypadki, gdzie beneficjent pomocy posiada znaczną władzę rynkową.
133. Aby ocenić, czy pomoc może prowadzić do stworzenia lub utrzymania nieefektywnych struktur rynkowych, Komisja weźmie pod uwagę dodatkową zdolność produkcyjną wygenerowaną przez projekt oraz sprawdzi rentowność rynku.
134. Jeśli dany rynek jest w okresie wzrostu, zwykle oznacza to, że nie ma zbyt wielu powodów do obaw o negatywny wpływ pomocy na dynamiczne zachęty lub nadmierne utrudnienie wycofywania się z rynku lub wejścia na niego.
135. Większe obawy mogą rodzić rynki upadające. W takim wypadku Komisja rozróżnia dwie sytuacje: kiedy w dłuższej perspektywie dany rynek znajduje się w fazie spadku strukturalnego (tj. wykazuje ujemną stopę wzrostu) oraz kiedy dany rynek jest w fazie spadku względnego (tj. wykazuje dodatnią stopę wzrostu, ale nie przekracza wartości referencyjnej dla stopy wzrostu).
136. Nierentowność rynku jest zwykle mierzona na podstawie PKB EOG przez okres ostatnich trzech lat przed rozpoczęciem projektu (stopa referencyjna); można ją również ustalić na podstawie spodziewanej stopy wzrostu w nadchodzących trzech-pięciu latach. Wskaźniki mogą obejmować przewidywalny przyszły wzrost danego rynku oraz wynikające z tego oczekiwane wskaźniki wykorzystania mocy, jak również możliwy wpływ zwiększenia mocy produkcyjnej na konkurentów poprzez jego wpływ na ceny i marże zysków.
137. W niektórych przypadkach ocena wzrostu rynku produktowego w EOG może nie być odpowiednim narzędziem do łącznej oceny skutków pomocy, szczególnie jeśli rynek geograficzny obejmuje cały świat. W takiej sytuacji Komisja uwzględni wpływ pomocy na przedmiotowe struktury rynku, a szczególnie jej potencjał wyparcia producentów z EOG.

138. Aby dokonać oceny istnienia znacznej władzy rynkowej, Komisja weźmie pod uwagę pozycję beneficjenta w okresie przed otrzymaniem pomocy oraz jego spodziewaną pozycję rynkową po ukończeniu inwestycji. Komisja rozważy udział w rynku beneficjenta, a także udziały w rynku jego konkurentów oraz inne stosowne czynniki, obejmujące np. strukturę rynku, poprzez zbadanie koncentracji rynku, ewentualnych barier wejścia na rynek⁴⁷, mocy nabywczej⁴⁸ oraz barier utrudniających wycofanie się z rynku.

3.7.4.2. Przypadki objęte scenariuszem 2 (decyzja dotycząca lokalizacji)

139. Jeśli z analizy scenariusza alternatywnego wynika, że bez przyznanej pomocy inwestycja zostałaby zrealizowana w innym miejscu (scenariusz 2), które należy do tego samego rynku geograficznego pod względem danego produktu, oraz jeśli pomoc jest proporcjonalna, ewentualne skutki pod względem nadwyżki produkcyjnej lub znacznej władzy rynkowej byłyby zasadniczo takie same, bez względu na przyznanie pomocy. W takim przypadku pozytywne skutki pomocy prawdopodobnie zrównoważą ograniczony negatywny wpływ na konkurencję. Jednak jeżeli ww. inna lokalizacja znajduje się na terenie EOG, zaniepokojenie Komisji budzą w szczególności negatywne skutki związane z alternatywną lokalizacją. W związku z tym, jeżeli można stwierdzić występowanie wyraźnych negatywnych skutków, o których mowa w pkt 121 i 122, pomocy nie można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, ponieważ prawdopodobieństwo, że jakkolwiek element pozytywny zrównoważy skutki negatywne, jest niewielkie.

3.7.5. Programy pomocy operacyjnej

140. Jeśli pomoc jest konieczna i proporcjonalna do osiągnięcia celu leżącego we wspólnym interesie opisanego w podsekcji 3.2.3, negatywne skutki pomocy prawdopodobnie zostaną zrównoważone jej pozytywnymi skutkami. Jednak w niektórych przypadkach pomoc może zmienić strukturę rynku lub charakterystyczne elementy danego sektora lub danej branży, co może znacznie zakłócić konkurencję poprzez bariery wejścia lub wyjścia, efekt substytucji lub przesunięcie przepływów handlowych. W takich przypadkach negatywne skutki pomocy prawdopodobnie nie zostaną zrównoważone przez jakkolwiek skutek pozytywny.

3.8. Przejrzystość

141. Państwa członkowskie muszą opublikować na centralnej stronie internetowej bądź pojedynczej stronie internetowej pobierającej informacje z kilku innych stron (np. regionalnych stron internetowych) przynajmniej następujące informacje na temat zgłoszonych środków pomocy państwa: tekst zgłoszonego programu pomocy oraz przepisów wykonawczych do tego programu, organ przyznający pomoc, indywidualnych beneficjentów pomocy, kwotę pomocy na beneficjenta oraz intensywność pomocy. Wymogi te stosuje się w odniesieniu do pomocy indywidualnej przyznanej w ramach zgłoszonych programów oraz w odniesieniu do pomocy *ad hoc*. Takie informacje należy opublikować po podjęciu decyzji o

⁴⁷ Bariery wejścia obejmują bariery prawne (w szczególności prawa własności intelektualnej), korzyści skali i zakresu, bariery dostępu do sieci i infrastruktury. Jeśli pomoc dotyczy rynku, na którym beneficjent jest już obecny, istniejące bariery wejścia mogą wzmocnić potencjalną znaczną pozycję rynkową beneficjenta pomocy i jednocześnie wzmocnić potencjalne negatywne skutki pomocy.

⁴⁸ Jeśli na rynku obecni są silni nabywcy, prawdopodobieństwo, że beneficjent pomocy dysponujący silną pozycją rynkową podniesie ceny, jest mniejsze.

przyznaniu pomocy i przechowywać przez co najmniej 10 lat, zapewniając do nich powszechny i nieograniczony dostęp⁴⁹.

4. OCENA

142. Aby zagwarantować, że zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej są ograniczone, Komisja może także wymagać, by pewne programy ograniczono w czasie (zwykle do 4 lat lub mniej) oraz objęto oceną, o której mowa w pkt 27.
143. Oceny obejmą programy, w przypadku których prawdopodobieństwo zakłóceń jest szczególnie wysokie, tzn. które mogą doprowadzić do znacznego ograniczenia konkurencji, jeżeli ich wdrożenie nie zostanie we właściwym czasie objęte przeglądem.
144. Zważywszy na cele wspomnianej oceny oraz aby nie powodować w związku z nią nadmiernego obciążenia dla państw członkowskich w odniesieniu do mniejszych kwot pomocy, zobowiązanie to może zostać nałożone jedynie w przypadku programów pomocy o dużym budżecie, zawierających nowatorskie elementy bądź też gdy przewiduje się istotne zmiany rynkowe, technologiczne lub regulacyjne. Ocena musi zostać przeprowadzana przez eksperta, który jest niezależny od organu przyznającego pomoc państwa, na podstawie wspólnych metod⁵⁰ i podana do wiadomości publicznej. Ocenę należy przedłożyć do Komisji w odpowiednim czasie, aby można było rozważyć ewentualne przedłużenie okresu obowiązywania programu pomocy, a w każdym razie po wygaśnięciu okresu obowiązywania programu. Dokładny zakres i metody przeprowadzania oceny zostaną określone w decyzji o zatwierdzeniu programu pomocy. We wszelkich późniejszych środkach pomocy o podobnym celu należy uwzględnić wyniki tej oceny.

5. MAPY POMOCY REGIONALNEJ

145. W niniejszej sekcji Komisja ustala kryteria określania obszarów spełniających warunki ustanowione w art. 107 ust. 3 lit. a) i c) Traktatu. Obszary, które spełniają te warunki i które państwo członkowskie chce uznać za obszary „a” lub „c”, muszą zostać zaznaczone na mapie pomocy regionalnej; przyznawanie pomocy przedsiębiorstwom z siedzibą na tych obszarach jest możliwe dopiero po zgłoszeniu ww. mapy do Komisji i jej zatwierdzeniu przez Komisję. Mapy muszą również określać maksymalne poziomy intensywności pomocy obowiązujące na tych obszarach.

5.1. Odsetek ludności kwalifikujący się do objęcia pomocą regionalną

146. Z uwagi na fakt, że przyznawanie pomocy regionalnej jest wyłączone spod ogólnego zakazu pomocy państwa ustanowionego w art. 107 ust. 1 Traktatu, Komisja jest zdania, że łączny odsetek ludności w obszarach „a” i „c” w Unii musi być niższy od odsetka w obszarach nieokreślonych w mapie. Całkowity odsetek ludności w regionach określonych w mapie powinien zatem wynosić poniżej 50 % populacji Unii.

⁴⁹ Informacje te powinny być regularnie aktualizowane (np. co sześć miesięcy) i udostępnione w formatach, które nie są prawnie zastrzeżone.

⁵⁰ Takie wspólne metody może dostarczyć Komisja.

147. W wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007-2013⁵¹ łączny odsetek ludności w obszarach „a” i „c” ustalono na poziomie 42 % ludności UE-25 (45,5 % ludności UE-27). Komisja uważa, że ten bazowy poziom łącznego odsetka ludności należy dostosować tak, by odzwierciedlał obecną trudną sytuację gospodarczą wielu państw członkowskich.
148. Pułap łącznego odsetka ludności w obszarach „a” i „c” na lata 2014-2020 powinien zatem zostać ustalony na poziomie 46,53% ludności UE- 27⁵².
- 5.2. Odstępstwo przewidziane w art. 107 ust. 3 lit. a)**
149. Artykuł 107 ust. 3 lit. a) Traktatu stanowi, że „pomoc przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski lub regionów, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia, jak również regionów, o których mowa w artykule 349, z uwzględnieniem ich sytuacji strukturalnej, gospodarczej i społecznej” może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym. Zdaniem Trybunału Sprawiedliwości użycie słów „nienormalnie” oraz „poważny” w art. 107 ust. 3 lit. a) dowodzi, że wyjątek dotyczy jedynie tych obszarów, w których sytuacja gospodarcza jest szczególnie niekorzystna w porównaniu z Unią jako całością⁵³.
150. Zdaniem Komisji warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. a) Traktatu są spełnione w przypadku regionów NUTS 2⁵⁴, w których produkt krajowy brutto (PKB) na mieszkańca wynosi 75 % średniej unijnej lub mniej⁵⁵.
151. Państwo członkowskie może zatem określić jako obszary „a” następujące obszary:
- a) regiony NUTS 2, w których PKB na mieszkańca według standardów siły nabywczej (SSN)⁵⁶ wynosi 75 % średniej dla UE-27 lub mniej (w oparciu o średnią z ostatnich trzech lat, dla których dostępne są dane Eurostatu⁵⁷);
 - b) regiony najbardziej oddalone.
152. Kwalifikujące się obszary „a” wyszczególniono z podziałem na państwa członkowskie w załączniku I.

⁵¹ Dz.U. C 54 z 4.3.2006, s. 13.

⁵² Pułap ten ustala się w oparciu o dane Eurostatu na temat ludności za 2010 r. Po przystąpieniu Chorwacji do UE pułap ten będzie odpowiadał 47,00 % ludności UE-28.

⁵³ Wyrok z dnia 14 października 1987 r. w sprawie 248/84 *Niemcy przeciwko Komisji*, Rec. s. 4036, pkt 19; wyrok z dnia 14 stycznia 1997 r. w sprawie C-169/95 *Hiszpania przeciwko Komisji*, Rec. I-148, pkt 15; oraz wyrok z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie C-310/99 *Włochy przeciwko Komisji*, Rec. s. I-2289, pkt 77.

⁵⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 31/2011 z dnia 17 stycznia 2011 r. zmieniające załączniki do rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 13 z 18.1.2011, s. 3). Dane wykorzystane w niniejszych wytycznych opierają się na nomenklaturze NUTS 2010.

⁵⁵ Odniesienie do regionów o PKB na mieszkańca niższym niż 75 % średniej [wspólnotowej] wprowadzono w komunikacie Komisji dotyczącym sposobu stosowania art. 92 ust. 3 lit. a) i c) w odniesieniu do pomocy regionalnej (Dz.U. C 212 z 12.08.1988, s. 2).

⁵⁶ We wszelkich kolejnych odniesieniach do PKB na mieszkańca PKB jest mierzone w SSN.

⁵⁷ Dane te obejmują lata 2008-2010. We wszelkich kolejnych odniesieniach do PKB na mieszkańca w odniesieniu do średniej dla UE-27 dane opierają się na średniej Eurostatu za lata 2008-2010.

5.3. Odstępstwo przewidziane w art. 107 ust. 3 lit. c)

153. Artykuł 107 ust. 3 lit. c) Traktatu stanowi, że „pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem” może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym. Zdaniem Trybunału Sprawiedliwości „[w]ylączenie zawarte w art. 107 ust. 3 lit. c) (...) dopuszcza rozwój pewnych obszarów bez ograniczania go uwarunkowaniami ekonomicznymi określonymi w art. 107 ust. 3 lit. a), pod warunkiem że taka pomoc »nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem«. Przepis ten uprawnia Komisję do zatwierdzania pomocy mającej na celu dalszy rozwój gospodarczy tych obszarów państw członkowskich, które są mniej uprzywilejowane w stosunku do średniej krajowej”⁵⁸.
154. Pułap całkowitego odsetka ludności w obszarach „c” w Unii („odsetek ludności w obszarach »c«”) otrzymuje się poprzez odjęcie odsetka ludności z kwalifikujących się obszarów „a” w Unii od pułapu łącznego odsetka ludności, o którym mowa w pkt 148.
155. Istnieją dwie kategorie obszarów „c”:
- obszary spełniające pewne wstępne warunki, które państwo członkowskie może w związku z tym oznaczyć jako obszary „c” bez konieczności dalszego uzasadnienia („wstępne określone obszary »c«”);
 - obszary, które państwo członkowskie może wedle własnego uznania oznaczyć jako obszary „c”, pod warunkiem że wykaże, iż obszary te spełniają pewne kryteria społeczno-ekonomiczne („nieokreślone z góry obszary »c«”).

5.3.1. Wstępnie określone obszary „c”

- 5.3.1.1. Specjalny przydział odsetka ludności w obszarze „c” we wstępnie określonych obszarach „c”
156. Zdaniem Komisji każde zainteresowane państwo członkowskie musi mieć wystarczający odsetek ludności w obszarze „c”, aby móc oznaczyć jako obszary „c” obszary, które w mapie pomocy regionalnej na lata 2011-2013 były obszarami „a”⁵⁹.
157. Komisja uważa także, że każde zainteresowane państwo członkowskie musi mieć wystarczający odsetek ludności w obszarze „c”, aby móc oznaczyć jako obszary „c” regiony o małej gęstości zaludnienia.
158. W związku z powyższym następujące obszary należy uznać za wstępnie określone obszary „c”:
- byłe obszary „a”: regiony NUTS 2, które oznaczono jako obszary „a” w okresie 2011-2013⁶⁰;

⁵⁸ Wyrok z dnia 14 października 1987 r. w sprawie 248/84 Niemcy przeciwko Komisji, Rec. s. 4036, pkt 19.

⁵⁹ Lista obszarów „a” została zmieniona w 2011 r. (zob. komunikat Komisji w sprawie przeglądu charakteru pomocy państwa oraz pułapu pomocy dla regionów efektu statystycznego na okres od 1.1.2011 do 31.12.2013 (Dz.U. C 222 z 17.8.2010, s. 2)).

⁶⁰ Mając na uwadze, że były obszary „a” zostały oznaczone w oparciu o regiony NUTS 2 wyszczególnione w NUTS 2003, tylko te regiony, które były obszarami „a” w okresie 2011-2013,

- b) obszary słabo zaludnione: regiony NUTS 2, w których gęstość zaludnienia wynosi poniżej 8 mieszkańców na km², lub regiony NUTS 3, w których gęstość zaludnienia wynosi poniżej 12,5 mieszkańca na km² (na podstawie danych Eurostatu o gęstości zaludnienia za 2010 r.).
159. Specjalny przydział odsetka ludności we wstępnie określonych obszarach „c” wyszczególniono z podziałem na państwa członkowskie w załączniku I. Ten specjalny przydział odsetka ludności można wykorzystać wyłącznie do oznaczenia wstępnie określonych obszarów „c”.
- 5.3.1.2. Oznaczanie wstępnie określonych obszarów „c”
160. Państwo członkowskie może oznaczyć jako obszary „c” wstępnie określone obszary „c”, o których mowa w pkt 158.
161. W przypadku obszarów słabo zaludnionych państwo członkowskie powinno zasadniczo oznaczyć regiony NUTS 2, w których gęstość zaludnienia wynosi poniżej 8 mieszkańców na km², lub regiony NUTS 3, w których gęstość zaludnienia wynosi poniżej 12,5 mieszkańców na km². Państwo członkowskie może jednak oznaczyć części regionów NUTS 3, w których gęstość zaludnienia wynosi poniżej 12,5 mieszkańca na km², lub inne obszary przyległe sąsiadujące z tymi regionami NUTS 3, pod warunkiem że gęstość zaludnienia w oznaczonych obszarach wynosi poniżej 12,5 mieszkańca na km² oraz że ich oznaczenie nie przekracza specjalnego przydziału odsetka ludności w obszarze „c”, o którym mowa w pkt 160.
- 5.3.2. *Nieokreślone z góry obszary „c”*
- 5.3.2.1. Metoda przydzielania wśród państw członkowskich odsetka ludności w nieokreślonych z góry obszarach „c”
162. Pułap całkowitego odsetka ludności w nieokreślonych z góry obszarach „c” w Unii otrzymuje się poprzez odjęcie odsetka ludności z kwalifikujących się obszarów „a” oraz wstępnie określonych obszarów „c” od pułapu łącznego odsetka ludności, o którym mowa w pkt 148. Odsetek ludności w nieokreślonych z góry obszarach „c” jest przydzielany państwom członkowskim na podstawie metody określonej w załączniku II.
- 5.3.2.2. Zabezpieczenie oraz minimalny odsetek ludności
163. Aby przezwyciężyć problemy państw członkowskich, które szczególnie silnie odczuły kryzys gospodarczy, Komisja uznaje, że żadnym państwie członkowskim całkowity odsetek ludności w obszarach korzystających ze wsparcia finansowego w ramach instrumentu średnioterminowej pomocy finansowej dla państw członkowskich spoza strefy euro ustanowionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 332/2002⁶¹, Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej⁶², europejskiego

można oznaczyć jako wstępnie określone obszary „c”, niezależnie od zmian wprowadzonych w odniesieniu do tych regionów w ramach nomenklatury NUTS 2006 lub nomenklatury NUTS 2010.

⁶¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 332/2002 z dnia 18 lutego 2002 r. ustanawiające instrument średnioterminowej pomocy finansowej dla bilansów płatniczych państw członkowskich (Dz.U. L 53 z 23.2.2002, s. 1).

⁶² Zob. <http://www.efsf.europa.eu/about/legal-documents/index.htm>.

mechanizmu stabilizacji finansowej⁶³ lub Europejskiego Mechanizmu Stabilności⁶⁴ nie powinien być zmniejszony w porównaniu do okresu 2007-2013.

164. Aby zapewnić wszystkim państwom członkowskim kontynuację map pomocy regionalnej oraz minimalny zakres działań, Komisja uważa, że żadne państwo członkowskie nie powinno stracić więcej niż połowy swego całkowitego odsetka ludności kwalifikującej się do pomocy regionalnej w porównaniu z okresem 2007-2013 oraz że każde państwo członkowskie powinno mieć minimalny odsetek ludności kwalifikującej się do takiej pomocy.
165. W związku z tym, w drodze odstępstwa od pułapu łącznego odsetka ludności określonego w pkt 148, w razie konieczności zwiększa się odsetek ludności w obszarach „c” dla każdego zainteresowanego państwa członkowskiego, tak aby:
- łączny odsetek ludności w obszarach „a” i „c” każdego państwa członkowskiego, która w dniu przyjęcia niniejszych wytycznych korzystała ze wsparcia finansowego w ramach instrumentu średnioterminowej pomocy finansowej dla państw członkowskich spoza strefy euro, Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej, europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej lub Europejskiego Mechanizmu Stabilności, nie został zmniejszony w porównaniu do okresu 2007-2013;
 - łączny odsetek ludności w obszarach „a” i „c” każdego państwa członkowskiego nie został zmniejszony o ponad 50 % w porównaniu do okresu 2007-2013⁶⁵;
 - odsetek ludności wynosił co najmniej 7,5 % liczby ludności w każdym państwie członkowskim⁶⁶.
166. Odsetek ludności w nieokreślonych z góry obszarach „c”, w tym zabezpieczenie oraz minimalny odsetek ludności, wyszczególniono z podziałem na państwa członkowskie w załączniku I.
- 5.3.2.3. Oznaczanie nieokreślonych z góry obszarów „c”
167. Zdaniem Komisji kryteria stosowane przez państwa członkowskie do oznaczania nieokreślonych z góry obszarów „c” powinny odzwierciedlać różnorodność sytuacji, w których można uzasadnić przyznanie pomocy regionalnej. Kryteria te powinny zatem uwzględniać pewne problemy społeczno-ekonomiczne, geograficzne lub strukturalne, które prawdopodobnie występują w obszarach „c”, oraz powinny stanowić wystarczające zabezpieczenie tego, że pomoc regionalna nie zmieni warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
168. Państwo członkowskie może więc oznaczyć jako obszary „c” nieokreślone z góry obszary „c” określone na podstawie następujących kryteriów:
- kryterium 1: obszary przyległe, zamieszkałe przez co najmniej 100 000 mieszkańców⁶⁷, położone w regionach NUTS 2 lub NUTS 3, w których:

⁶³ Rozporządzenie Rady (WE) nr 407/2010 z dnia 11 maja 2010 r. ustanawiające europejski mechanizm stabilizacji finansowej (Dz.U. L 118 z 12.5.2010, s. 1).

⁶⁴ Porozumienie ustanawiające Europejski Mechanizm Stabilności.

⁶⁵ Ten aspekt zabezpieczenia stosuje się w odniesieniu do Cypru i Luksemburga.

⁶⁶ Ten minimalny odsetek ludności ma zastosowanie w odniesieniu do Niderlandów.

- PKB na mieszkańca jest równe średniej dla UE-27 lub niższe, lub
 - stopa bezrobocia wynosi 115 % średniej krajowej lub więcej⁶⁸;
- b) kryterium 2: regiony NUTS 3 zamieszkałe przez mniej niż 100 000 mieszkańców, w których:
- PKB na mieszkańca jest równe średniej dla UE-27 lub niższe, lub
 - stopa bezrobocia wynosi 115 % średniej krajowej lub więcej;
- c) kryterium 3: wyspy lub obszary przyległe charakteryzujące się podobnym odizolowaniem geograficznym (np. półwyspy i obszary górskie), w których:
- PKB na mieszkańca jest równe średniej dla UE-27 lub niższe⁶⁹, lub
 - stopa bezrobocia wynosi 115 % średniej krajowej lub więcej⁷⁰, lub
 - mieszka poniżej 5 000 osób;
- d) kryterium 4: regiony NUTS 3, lub części regionów NUTS 3 stanowiące obszary przyległe, które sąsiadują z obszarem „a” lub mają wspólną granicę lądową z krajem nienależącym do EOG lub Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA);
- e) kryterium 5: obszary przyległe, zamieszkałe przez przynajmniej 50 000 osób⁷¹, w których zachodzą poważne zmiany strukturalne lub które przeżywają poważne względne trudności, pod warunkiem że obszary te nie są położone w regionach NUTS 3 lub obszarach przyległych spełniających warunki wystarczające do oznaczenia ich jako obszary wstępnie określone lub zgodnie z kryteriami 1-4⁷².

⁶⁷ Próg liczby mieszkańców obniża się do 50 000 mieszkańców dla państw członkowskich, w których odsetek ludności objętej pomocą w nieokreślonych z góry obszarach „c” wynosi poniżej 1 mln mieszkańców, lub do 10 000 mieszkańców dla państw członkowskich, w których całkowita liczba mieszkańców wynosi poniżej 1 mln.

⁶⁸ W przypadku bezrobocia obliczenia należy opierać na regionalnych danych opublikowanych przez krajowy urząd statystyczny, korzystając ze średnich za ostatnie trzy lata, za które takie dane są dostępne (w momencie zgłaszania mapy pomocy regionalnej). Jeżeli w niniejszych wytycznych nie określono inaczej, na tej podstawie oblicza się stopę bezrobocia w stosunku do średniej krajowej.

⁶⁹ W celu ustalenia, czy PKB na mieszkańca na takich wyspach lub obszarach przyległych jest równe średniej UE-27 lub od niej niższe, państwa członkowskie mogą korzystać z danych krajowych urzędów statystycznych lub innych uznanych źródeł.

⁷⁰ W celu ustalenia, czy stopa bezrobocia na takich wyspach lub obszarach przyległych wynosi 115 % średniej krajowej lub więcej, państwa członkowskie mogą korzystać z danych krajowych urzędów statystycznych lub innych uznanych źródeł.

⁷¹ Próg liczby mieszkańców obniża się do 25 000 mieszkańców dla państw członkowskich, w których liczba ludności objętej pomocą w nieokreślonych z góry obszarach „c” wynosi poniżej 1 mln mieszkańców, lub do 10 000 mieszkańców dla państw członkowskich, w których całkowita liczba mieszkańców wynosi poniżej 1 mln, lub do 5 000 mieszkańców dla wysp lub obszarów przyległych charakteryzujących się podobnym odizolowaniem geograficznym.

⁷² Do celów stosowania kryterium 5 państwa członkowskie muszą wykazać, że obowiązujące warunki zostały spełnione, porównując sytuację na przedmiotowych obszarach z sytuacją na innych obszarach tego samego państwa członkowskiego lub w innym państwie członkowskim w oparciu o wskaźniki społeczno-ekonomiczne dotyczące statystyk strukturalnych dotyczących przedsiębiorstw, rynków pracy, rachunków gospodarstw domowych, edukacji, lub w oparciu o inne podobne wskaźniki. W tym celu państwo członkowskie może powołać się na dane dostarczone przez krajowy urząd statystyczny lub inne uznane źródło.

169. Na potrzeby stosowania kryteriów, o których mowa w pkt 169, pojęcie obszarów przyległych odnosi się do całych obszarów lokalnej jednostki administracyjnej 2 (LAU 2)⁷³ lub do grupy całych obszarów LAU 2⁷⁴. Grupę obszarów LAU 2 uznaje się za obszar przyległy, jeśli każdy z obszarów w grupie ma wspólną granicę administracyjną z innym obszarem w grupie⁷⁵.

170. To, czy każde państwo członkowskie przestrzega dopuszczalnych wartości odsetka ludności, ustala się na podstawie najnowszych danych o całkowitej liczbie mieszkańców w danych obszarach publikowanych przez krajowe urzędy statystyczne.

5.4. Maksymalne poziomy intensywności pomocy obowiązujące w odniesieniu do regionalnej pomocy inwestycyjnej

171. Zdaniem Komisji maksymalne poziomy intensywności pomocy obowiązujące w odniesieniu do regionalnej pomocy inwestycyjnej muszą uwzględniać charakter i zakres różnic w poziomie rozwoju różnych regionów Unii. Poziomy intensywności pomocy powinny być zatem wyższe w obszarach „a” niż w obszarach „c”.

5.4.1. Maksymalne poziomy intensywności pomocy w obszarach „a”

172. Intensywność pomocy w obszarach „a” nie może przekraczać:

- a) 50 % ekwiwalentu dotacji brutto w regionach NUTS 2, w których PKB na mieszkańca wynosi 45 % średniej UE-27 lub mniej;
- b) 35 % ekwiwalentu dotacji brutto w regionach NUTS 2, w których PKB na mieszkańca wynosi od 45 do 60 % średniej UE-27 włącznie;
- c) 25 % ekwiwalentu dotacji brutto w regionach NUTS 2, w których PKB na mieszkańca wynosi powyżej 60 % średniej UE-27.

173. Maksymalne poziomy intensywności pomocy określone w pkt 172 można zwiększyć o maksymalnie 20 punktów procentowych w regionach najbardziej oddalonych, w których PKB na mieszkańca wynosi 75 % średniej UE-27 lub mniej, lub o maksymalnie 10 punktów procentowych w pozostałych regionach najbardziej oddalonych.

5.4.2. Maksymalne poziomy intensywności pomocy w obszarach „c”

174. Intensywność pomocy nie może przekraczać:

- a) 15 % ekwiwalentu dotacji brutto na obszarach słabo zaludnionych oraz na obszarach (regionach NUTS 3 lub w częściach regionów NUTS 3), które mają wspólną granicę lądową z krajem nienależącym do EOG lub EFTA;
- b) 10 % w nieokreślonych z góry obszarach „c”.

⁷³ Państwo członkowskie może odnieść się do obszarów LAU 1 zamiast do obszarów LAU 2, jeżeli obszary LAU 1 są zamieszkałe przez mniejszą liczbę ludności niż obszar LAU 2, do którego należą.

⁷⁴ Państwo członkowskie może jednak oznaczyć części obszaru LAU 2 (lub obszaru LAU 1), jeżeli liczba ludności danego obszaru LAU przekracza minimum wymagane dla obszarów przyległych zgodnie z kryterium 1 lub 5 (uwzględniając obniżone progi liczby mieszkańców dla tych kryteriów), a liczba ludności części tego obszaru LAU stanowi co najmniej 50 % minimum wymaganego zgodnie z odpowiednim kryterium.

⁷⁵ W przypadku wysp granice administracyjne obejmują granice morskie z innymi jednostkami administracyjnymi danego państwa członkowskiego.

175. W byłych obszarach „a” poziomy intensywności pomocy wynoszące 10 % można zwiększyć o maksymalnie 5 punktów procentowych w dniach od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2017 r.

176. Jeśli obszar „c” sąsiaduje z obszarem „a”, maksymalną intensywność pomocy w regionach NUTS 3 lub częściach regionów NUTS 3 w tym obszarze „c”, które przylegają do obszaru „a”, można w razie konieczności zwiększyć, tak aby różnica między poziomami intensywności w obu obszarach nie przekraczała 15 punktów procentowych.

5.4.3. *Zwiększone intensywności pomocy dla MŚP*

177. Maksymalne poziomy intensywności pomocy określone w podsekcjach 5.4.1 i 5.4.2 można zwiększyć o maksymalnie 20 punktów procentowych w przypadku małych przedsiębiorstw lub o maksymalnie 10 punktów procentowych w przypadku średnich przedsiębiorstw⁷⁶.

5.5. **Zgłoszenie i zadeklarowanie zgodności**

178. Po publikacji niniejszych wytycznych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* każde państwo członkowskie powinno zgłosić Komisji pojedynczą mapę pomocy regionalnej, obowiązującą w dniach od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2020 r. Każde zgłoszenie powinno zawierać informacje określone w formularzu znajdującym się w załączniku III.

179. Komisja analizuje każdą zgłoszoną mapę pomocy regionalnej na podstawie niniejszych wytycznych i przyjmuje decyzję zatwierdzającą mapę pomocy regionalnej dla danego państwa członkowskiego. Wszystkie mapy pomocy regionalnej są publikowane w *Dzienniku Urzędowym* i stanowią integralną część niniejszych wytycznych,

5.6. **Zmiany**

5.6.1. *Rezerwa odsetka ludności*

180. Państwo członkowskie może z własnej inicjatywy podjąć decyzję o utworzeniu swojej rezerwy odsetka ludności objętej pomocą, stanowiącej różnicę między pułapem odsetka ludności dla tego państwa członkowskiego, ustalonym przez Komisję⁷⁷, a odsetkiem stosowanym do obszarów „a” i „c” oznaczonych w jego mapie pomocy regionalnej.

181. Jeśli państwo członkowskie zdecydowało się utworzyć taką rezerwę, w każdej chwili może ją wykorzystać, aby dodać do swojej mapy nowe obszary „c”, aż do osiągnięcia pułapu odsetka ludności dla tego państwa członkowskiego. W tym celu państwo członkowskie może powołać się na najnowsze dane społeczno-ekonomiczne dostarczone przez Eurostat lub przez krajowy urząd statystyczny lub inne uznane źródło. Liczbę ludności zamieszkującej obszary „c” należy obliczać na podstawie danych o ludności stosowanych do utworzenia pierwotnej mapy.

⁷⁶ Zwiększonych intensywności pomocy dla MŚP nie stosuje się do pomocy przyznawanej na duże projekty inwestycyjne.

⁷⁷ Zob. załącznik I.

182. Państwo członkowskie musi zgłosić Komisji każdy zamiar wykorzystania swojej rezerwy odsetka ludności do dodania nowych obszarów „c” przed wprowadzeniem takich zmian w życie.

5.6.2. Przegląd śródkresowy

183. W czerwcu 2016 r. Komisja ustali⁷⁸, czy w którymś z regionów NUTS 2⁷⁹, które nie zostały wymienione w załączniku I do niniejszych wytycznych jako obszary „a”, PKB na mieszkańca jest niższe niż 75 % średniej dla UE-28, i opublikuje wyniki tej analizy w komunikacie. Komisja ustali wówczas, czy takie obszary mogą kwalifikować się do pomocy regionalnej na mocy art. 107 ust. 3 lit. a) Traktatu oraz jaki poziom intensywności pomocy odpowiadałby PKB na mieszkańca tych obszarów. Jeżeli takie obszary oznaczono jako wstępnie określone obszary „c” albo jako nieokreślone z góry obszary „c” w krajowej mapie pomocy regionalnej zatwierdzonej przez Komisję zgodnie z niniejszymi wytycznymi, specjalny przydział odsetka ludności w obszarach „c” określony w załączniku I zostanie odpowiednio dostosowany. Komisja opublikuje zmiany do załącznika I. Państwo członkowskie może, w granicach dostosowanego specjalnego przydziału odsetka ludności w obszarach „c”⁸⁰, zmienić wykaz obszarów „c” ujęty w krajowej mapie pomocy regionalnej na okres w dniach od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2020 r. Takie zmiany nie mogą przekroczyć 50 % dostosowanego odsetka ludności w obszarach „c” każdego państwa członkowskiego.
184. W celu wprowadzenia zmian do wykazu obszarów „c” państwo członkowskie może powołać się na dane dotyczące PKB na mieszkańca oraz stopy bezrobocia dostarczone przez Eurostat lub przez krajowy urząd statystyczny lub inne uznane źródło, korzystając ze średnich za ostatnie trzy lata, za które takie dane są dostępne (w momencie zgłaszania mapy pomocy regionalnej). Liczbę ludności zamieszkującej obszary „c” należy obliczać na podstawie danych o ludności stosowanych do utworzenia pierwotnej mapy.
185. Państwo członkowskie musi zgłosić zmiany mapy wynikające z włączenia dodatkowych obszarów „a” i zmiany obszarów „c” do Komisji przed wprowadzeniem ich w życie i nie później niż do dnia 1 września 2016 r.

6. ZASTOSOWANIE ZASAD DOTYCZĄCYCH POMOCY REGIONALNEJ

186. Komisja przedłuża okres obowiązywania wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007-2013⁸¹ oraz komunikatu w sprawie kryteriów dotyczących szczegółowej oceny pomocy regionalnej dla dużych projektów inwestycyjnych⁸² do dnia 30 czerwca 2014 r.
187. Mapy pomocy regionalnej zatwierdzone na podstawie wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007-2013 tracą moc z dniem 31 grudnia

⁷⁸ Do celów niniejszego przepisu Komisja stosuje najnowsze opublikowane przez Eurostat dane dotyczące PKB na mieszkańca na poziomie NUTS 2 na podstawie średniej za okres trzech lat.

⁷⁹ Określonych w oparciu o nomenklaturę NUTS obowiązującą w czasie przeprowadzania przeglądu.

⁸⁰ Dostosowany pułap odsetka ludności oblicza się na podstawie danych o ludności stosowanych do utworzenia pierwotnej mapy.

⁸¹ Dz.U. C 54 z 4.3.2006, s. 13.

⁸² Dz.U. C 223 z 16.9.2009, s. 3.

2013 r. Sześciomiesięcznego okresu przejściowego ustanowionego w art. 44 ust. 3 ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych⁸³ nie stosuje się więc do programów pomocy regionalnej wdrażanych na mocy ww. rozporządzenia. Aby przyznać pomoc regionalną po dniu 31 grudnia 2013 r. na podstawie istniejących programów objętych wyłączeniem grupowym, państwa członkowskie powinny odpowiednio wcześniej zgłosić przedłużenie map pomocy regionalnej, aby umożliwić Komisji zatwierdzenie przedłużenia map przed dniem 31 grudnia 2013 r. Programy zatwierdzone na podstawie wytycznych w sprawie pomocy regionalnej na lata 2007-2013 zasadniczo tracą moc z końcem 2013 r., jak określono w odpowiedniej decyzji Komisji. Przedłużenie takich programów musi zostać odpowiednio wcześniej zgłoszone do Komisji.

188. Komisja stosuje zasady określone w niniejszych wytycznych do oceny zgodności z rynkiem wewnętrznym całej pomocy regionalnej, która ma zostać przyznana po dniu 30 czerwca 2014 r. Pomoc regionalna przyznana bezprawnie bądź pomoc regionalna, która ma zostać przyznana po dniu 31 grudnia 2013 r. i przed dniem 1 lipca 2014 r., zostanie oceniona zgodnie z wytycznymi w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007-2013.
189. Z uwagi na fakt, że zgłoszenia programów pomocy regionalnej lub środków pomocy, które mają być przyznane po dniu 30 czerwca 2014 r., muszą być zgodne z mapą pomocy regionalnej, nie można ich uznać za kompletne do czasu przyjęcia przez Komisję decyzji zatwierdzającej mapę pomocy regionalnej dla danego państwa członkowskiego zgodnie z ustaleniami przedstawionymi w podsekcji 5.5. Komisja nie będzie zatem zasadniczo rozpatrywać zgłoszeń programów pomocy regionalnej, które mają obowiązywać po dniu 30 czerwca 2014 r., ani zgłoszeń pomocy indywidualnej, która ma być przyznana po tym dniu, do czasu przyjęcia decyzji zatwierdzającej mapę pomocy regionalnej dla danego państwa członkowskiego.
190. Komisja uważa, że wdrożenie niniejszych wytycznych doprowadzi do istotnych zmian w zasadach dotyczących pomocy regionalnej w całej Unii. Ponadto, w świetle zmienionych warunków ekonomicznych i społecznych w Unii, wydaje się, że konieczne jest przeprowadzenie przeglądu i sprawdzenie, czy wszystkie programy pomocy regionalnej, w tym także programy pomocy inwestycyjnej i programy pomocy operacyjnej, są nadal zasadne i skuteczne.
191. Z wyżej wymienionych powodów Komisja, zgodnie z art. 108 ust. 1 Traktatu, proponuje państwom członkowskim następujące stosowne środki:
 - a) państwa członkowskie muszą ograniczyć stosowanie wszystkich istniejących programów pomocy regionalnej, które nie wchodzą w zakres rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych, oraz wszystkich map pomocy regionalnej do pomocy, która ma zostać przyznana w dniu lub przed dniem 30 czerwca 2014 r.;
 - b) państwa członkowskie muszą zmienić wszelkie inne obowiązujące programy pomocy horyzontalnej przewidujące specjalne traktowanie pomocy na projekty w obszarach objętych pomocą, aby zapewnić zgodność pomocy, która ma być

⁸³ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych), Dz.U. L 214 z 9.8.2008, s. 3.

przyznana po dniu 30 czerwca 2014 r., z mapą pomocy regionalnej obowiązującą w dniu przyznania pomocy;

- c) państwa członkowskie powinny potwierdzić swoją zgodę na powyższe propozycje do dnia 31 grudnia 2013 r.

7. SPRAWOZDANIA I MONITOROWANIE

192. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE i rozporządzeniem Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 państwa członkowskie muszą przekazywać Komisji sprawozdania roczne.
193. Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje dotyczące każdego przypadku przyznania w ramach programu pomocy indywidualnej przekraczającej 3 mln EUR, w formie określonej w załączniku VI, w terminie 20 dni roboczych od dnia przyznania pomocy.
194. Państwa członkowskie prowadzą szczegółową dokumentację dotyczącą wszystkich środków pomocy. Dokumentacja powinna zawierać wszelkie informacje niezbędne do określenia, czy spełniono wszystkie warunki dotyczące kosztów kwalifikowalnych i maksymalnych intensywności pomocy. Dokumentację należy przechowywać przez 10 lat od daty przyznania pomocy i na żądanie przekazać ją do Komisji.

8. PRZEGLĄD

195. Komisja może w każdej chwili podjąć decyzję o przeglądzie lub zmianie niniejszych wytycznych, jeśli okaże się to konieczne z przyczyn związanych z polityką konkurencji, w celu uwzględnienia innych dziedzin unijnej polityki i zobowiązań międzynarodowych bądź też z innych uzasadnionych powodów.

Załącznik I – Zasięg pomocy regionalnej w latach 2014-2020

Belgia	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca ⁸⁴	Udział w liczbie ludności danego państwa ⁸⁵
Wstępnie określone obszary „c” (byłe obszary „a”)	BE32 Prov. Hainaut	77,33	12,06 %
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	17,89 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	29,95 %
Bulgaria	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	BG31 Северозападен / Severozapaden	27,00	11,88 %
	BG32 Северен централен / Severen tsentralen	29,33	12,06 %
	BG33 Североизточен / Severoiztochen	36,33	13,08 %
	BG34 Югоизточен / Yugoiztochen	36,00	14,75 %
	BG41 Югозападен / Yugozapaden	74,33	28,05 %
	BG42 Южен централен / Yuzhen tsentralen	30,00	20,19 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	100,00 %
Republika Czeska	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	CZ02 Střední Čechy	73,00	11,95 %
	CZ03 Jihozápad	69,33	11,50 %
	CZ04 Severozápad	64,33	10,87 %

⁸⁴ Mierzone w SSN, średnia za okres trzech lat 2008-2010 (EU-27 = 100).

⁸⁵ Na podstawie danych Eurostatu dotyczących ludności za 2010 r.

	CZ05 Severovýchod	65,67	14,36 %
	CZ06 Jihovýchod	73,33	15,86 %
	CZ07 Střední Morava	64,67	11,72 %
	CZ08 Moravskoslezsko	68,00	11,83 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	88,10 %

Dania	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	7,97 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	7,97 %

Niemcy	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Wstępnie określone obszary „c” (byłe obszary „a”)	DE40 Brandenburg*	81,67	1,37 %
	DE80 Mecklenburg-Vorpommern	80,00	2,01 %
	DED2 Dresden	86,00	1,99 %
	DED4 Chemnitz	81,33	1,88 %
	DEE0 Sachsen-Anhalt*	81,67	1,89 %
	DEG0 Thüringen	78,67	2,74 %
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	13,95 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	25,85 %

* Jako wstępnie określone obszary „c” uwzględniono tylko część regionu DE40 Brandenburg odpowiadającą byłemu regionowi NUTS 2 DE41 Brandenburg – Nordost, i tylko część regionu DEE0 Sachsen-Anhalt odpowiadającą byłym regionom NUTS 3 DEE1 Dessau i DEE3 Magdeburg (zgodnie z nomenklaturą NUTS 2003). Zgłaszając mapę pomocy regionalnej, w celu ułatwienia przeglądu śródkresowego, którego przeprowadzenie na poziomie NUTS 2 przewidziano w podsekcji 5.6.2 niniejszych wytycznych, Niemcy mogą podjąć decyzję o oznaczeniu jako wstępnie określonych obszarów „c” całych regionów NUTS 2 DE40 Brandenburg i DEE0 Sachsen-Anhalt, pod warunkiem że odsetek ludności kraju dostępny dla nieokreślonych z góry obszarów „c” zostanie odpowiednio zmniejszony.

Estonia	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	EE00 Eesti	65,00	100,00 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	100,00 %

Irlandia	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	51,28 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	51,28 %

Grecja	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	EL11 Ανατολική Μακεδονία, Θράκη / Anatoliki Makedonia, Thraki	68,00	5,36 %
	EL12 Κεντρική Μακεδονία / Kentriki Makedonia	72,33	17,29 %
	EL14 Θεσσαλία / Thessalia	69,33	6,51 %
	EL21 Ήπειρος / Ipeiros	63,33	3,17 %
	EL23 Δυτική Ελλάδα / Dytiki Ellada	65,00	6,59 %
	EL25 Πελοπόννησος / Peloponnisos	74,00	5,22 %
	EL41 Βόρειο Αιγαίο / Voreio Aigaio	75,00	1,77 %
Wstępnie określone obszary „c” (byłe obszary „a”)	EL13 Δυτική Μακεδονία / Dytiki Makedonia	83,67	2,59 %
	EL22 Ιόνια Νησιά / Ionia Nisia	82,67	2,07 %
	EL43 Κρήτη / Kriti	83,33	5,42 %
Wstępnie określone obszary „c” (obszary	EL243 Ευρυτανία /		0,17 %

słabo zaludnione)	Evrytania		
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	43,84 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020			100,00 %

Hiszpania	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	ES43 Extremadura	70,67	2,35 %
	ES70 Canarias	87,33	4,55 %
Wstępnie określone obszary „c” (byłe obszary „a”)	ES11 Galicia	91,33	5,94 %
	ES42 Castilla-La Mancha	82,33	4,43 %
	ES61 Andalucia	78,00	17,88 %
Wstępnie określone obszary „c” (obszary słabo zaludnione)	ES242 Teruel	—	0,31 %
	ES417 Soria	—	0,20 %
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	33,00 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	68,66 %

Francja	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	FR91 Guadeloupe	60,67	0,69 %
	FR92 Martinique	73,67	0,61 %
	FR93 Guyane	52,33	0,36 %
	FR94 Réunion	68,00	1,27 %
	Saint-Martin*	:	:
	Mayotte*	:	:
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	21,24 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	24,17 %

* Saint-Martin i Majotta są regionami najbardziej oddalonymi, jednak nie są ujęte w nomenklaturze NUTS 2010, gdyż ich status administracyjny zmieniono na mocy prawa krajowego odpowiednio w 2007 r. i 2011 r. Aby określić maksymalny poziom intensywności pomocy mający zastosowanie w odniesieniu do tych dwóch regionów, Francja może wykorzystać dane dostarczone przez krajowy urząd statystyczny lub inne uznane źródło.

Włochy	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	ITF3 Campania	65,67	9,64 %
	ITF4 Puglia	67,67	6,76 %
	ITF5 Basilicata	72,67	0,97 %
	ITF6 Calabria	66,67	3,32 %
	ITG1 Sicilia	67,33	8,34 %
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	5,03 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	34,07 %

Cypr	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	50,00 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	50,00 %

Łotwa	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	LV00 Latvija	55,33	100,00 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	100,00 %

Litwa	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	LT00 Lietuva	61,33	100,00 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	100,00 %

Luksemburg	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	8,00 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	8,00 %

Węgry	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	HU21 Közép-Dunántúl	56,33	10,96 %
	HU22 Nyugat-Dunántúl	62,67	9,96 %
	HU23 Dél-Dunántúl	44,33	9,44 %
	HU31 Észak-Magyarország	40,00	12,02 %
	HU32 Észak-Alföld	41,00	14,87 %
	HU33 Dél-Alföld	42,67	13,13 %
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	6,33 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	76,71 %

Malta	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Wstępnie określone obszary „c” (byłe obszary „a”)	MT00 Malta	83,67	100,00 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	100,00 %

Niderlandy	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	7,5 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	7,5 %

Austria	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	25,87 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	25,87 %

Polska	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	PL11 Łódzkie	55,00	6,65 %
	PL21 Małopolskie	51,33	8,65 %
	PL22 Śląskie	64,33	12,15 %
	PL31 Lubelskie	40,67	5,64 %
	PL32 Podkarpackie	40,67	5,51 %
	PL33 Świętokrzyskie	46,33	3,32 %
	PL34 Podlaskie	43,67	3,11 %
	PL41 Wielkopolskie	62,67	8,94 %
	PL42 Zachodniopomorskie	52,67	4,43 %
	PL43 Lubuskie	51,00	2,65 %
	PL51 Dolnośląskie	65,33	7,53 %
	PL52 Opolskie	49,00	2,70 %
	PL61 Kujawsko-Pomorskie	50,67	5,42 %
	PL62 Warmińsko-Mazurskie	44,33	3,74 %
PL63 Pomorskie	57,33	5,85 %	
Wstępnie określone obszary „c” (byłe obszary „a”)	PL12 Mazowieckie	96,00	13,70 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	100,00 %

Portugalia	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	PT11 Norte	63,67	35,19 %

	PT16 Centro (PT)	66,00	22,36 %
	PT18 Alentejo	72,33	7,06 %
	PT20 Região Autónoma dos Açores	74,33	2,31 %
	PT30 Região Autónoma da Madeira	104,00	2,33 %
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	15,77 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	85,02 %

Rumunia	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	RO11 Nord-Vest	42,33	12,68 %
	RO12 Centru	45,00	11,77 %
	RO21 Nord-Est	29,33	17,30 %
	RO22 Sud-Est	37,67	13,09 %
	RO31 Sud – Muntenia	39,33	15,21 %
	RO41 Sud-Vest Oltenia	35,67	10,45 %
	RO42 Vest	52,00	8,94 %
Wstępnie określone obszary „c” (byłe obszary „a”)	RO32 București – Ilfov	113,00	10,56 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	100,00 %

Słowenia	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	SI01 Vzhodna Slovenija	71,67	52,92 %
Wstępnie określone obszary „c” (byłe obszary „a”)	SI02 Zahodna Slovenija	104,00	47,08 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	100,00 %

Słowacja	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	SK02 Západné Slovensko	68,33	34,37 %
	SK03 Stredné Slovensko	58,67	24,87 %
	SK04 Východné Slovensko	49,67	29,24 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	88,48 %

Finlandia	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Wstępnie określone obszary „c” (obszary słabo zaludnione)	FI1D1 Etelä-Savo	—	2,89 %
	FI1D2 Pohjois-Savo	—	4,63 %
	FI1D3 Pohjois-Karjala	—	3,09 %
	FI1D4 Kainuu	—	1,54 %
	FI1D5 Keski-Pohjanmaa	—	1,27 %
	FI1D6 Pohjois-Pohjanmaa	—	7,34 %
	FI1D7 Lappi	—	3,42 %
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	1,85 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	26,03 %

Szwecja	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Wstępnie określone obszary „c” (obszary słabo zaludnione)	SE312 Dalarnas län	—	2,94 %
	SE321 Västernorrlands län	—	2,58 %
	SE322 Jämtlands län	—	1,35 %
	SE331 Västerbottens län	—	2,75 %
	SE332 Norrbottens län	—	2,64 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	12,26 %

Zjednoczone Królestwo	Regiony NUTS	PKB na mieszkańca	Udział w liczbie ludności danego państwa
Obszary „a”	UKK3 Cornwall and the Isles of Scilly	72,67	0,86 %
	UKL1 West Wales and The Valleys	69,67	3,05 %
Wstępnie określone obszary „c” (obszary słabo zaludnione)	UKM61 Caithness & Sutherland and Ross & Cromarty	—	0,15 %
	UKM63 Lochaber, Skye & Lochalsh, Arran & Cumbrae and Argyll & Bute	—	0,16 %
	UKM64 Eilean Siar (Western Isles)	—	0,04 %
Nieokreślone z góry obszary „c”	—	—	22,79 %
Całkowity odsetek ludności objętej pomocą w latach 2014-2020	—	—	27,05 %

Załącznik II – Metoda przydzielania wśród państw członkowskich odsetka ludności w nieokreślonych z góry obszarach „c”

Komisja wskazuje nieokreślony z góry zakres obszarów „c” dla każdego państwa członkowskiego, którego dotyczy stosowanie następującej metody:

- (1) Dla każdego państwa członkowskiego Komisja określa te regiony NUTS 3 w danym państwie członkowskim, które nie są położone w żadnym z następujących obszarów:
 - kwalifikujących się obszarach „a” określonych w załączniku I;
 - byłych obszarach „a” określonych w załączniku I;
 - słabo zaludnionych obszarach określonych w załączniku I.
- (2) W ramach regionów NUTS 3 określonych w etapie 1, Komisja określa te, w których:
 - PKB na jednego mieszkańca⁸⁶ jest równe krajowemu progowi PKB stosowanemu do określenia różnic⁸⁷ lub od niego niższe, lub
 - stopa bezrobocia⁸⁸ jest równa progowi bezrobocia stosowanemu do określenia różnic⁸⁹ lub od niego wyższa, bądź wynosi 150 % lub więcej średniej krajowej, lub
 - PKB na mieszkańca wynosi 90 % średniej dla UE-27 lub mniej, lub
 - stopa bezrobocia wynosi 125 % średniej dla UE-27 lub więcej.
- (3) Przyznany państwu członkowskiemu *i* przydział nieokreślonych z góry obszarów „c” (A_i) ustala się przy pomocy następującego wzoru (wyrażonego jako odsetek liczby ludności UE-27):

$$A_i = p_i / P \times 100$$

gdzie:

p_i oznacza liczbę ludności⁹⁰ regionów NUTS 3 w państwie członkowskim *i* określonych na etapie 2;

⁸⁶ Wszystkie dane dotyczące PKB na jednego mieszkańca, o których mowa w tym załączniku, opierają się na średniej z ostatnich trzech lat, dla których dostępne są dane Eurostatu, tj. z lat 2008-2010 w przypadku PKB na mieszkańca.

⁸⁷ Krajowy próg PKB na jednego mieszkańca stosowany do określenia różnicy dla państwa członkowskiego *i* (TG_i) określa się zgodnie z następującym wzorem (wyrażony jako odsetek krajowego PKB na jednego mieszkańca):

$$(TG)_i = 85 \times ((1 + 100 / g_i) / 2)$$

gdzie: g_i oznacza PKB na jednego mieszkańca państwa członkowskiego *i*, wyrażony jako odsetek średniej dla UE-27.

⁸⁸ Wszystkie dane dotyczące stopy bezrobocia, o których mowa w tym załączniku, opierają się na średniej z ostatnich trzech lat, dla których dostępne są dane Eurostatu, tj. z lat 2010-2012. Dane te nie zawierają jednak informacji na szczeblu NUTS 3, w związku z czym stosowane są dane dotyczące bezrobocia dotyczące regionu NUTS 2, w którym mieszczą się dane regiony NUTS 3.

⁸⁹ Krajowy próg stopy bezrobocia stosowany do określenia różnicy dla państwa członkowskiego *i* (TU_i) określa się zgodnie z następującym wzorem (wyrażony jako odsetek krajowej stopy bezrobocia):

$$(TU)_i = 115 \times ((1 + 100 / u_i) / 2)$$

gdzie: u_i oznacza stopę bezrobocia państwa członkowskiego *i*, wyrażoną jako odsetek średniej dla UE-27.

P oznacza łączną liczbę ludności regionów NUTS 3 w UE-27 określonych na etapie 2.

⁹⁰

Dane dotyczące ludności dla regionów NUTS 3 ustala się na podstawie danych dotyczących ludności użytych przez Eurostat do obliczenia regionalnego PKB na jednego mieszkańca na 2010 r.

Załącznik III – Formularz informacji na temat regionalnych map pomocy

- (1) Państwa członkowskie muszą przekazać informacje dla wszystkich (w stosownych przypadkach) poniższych kategorii proponowanych do wyznaczenia:
 - obszary „a”;
 - były obszary „a”;
 - obszary słabo zaludnione;
 - nieokreślone z góry obszary „c” wyznaczone w oparciu o kryterium 1;
 - nieokreślone z góry obszary „c” wyznaczone w oparciu o kryterium 2;
 - nieokreślone z góry obszary „c” wyznaczone w oparciu o kryterium 3;
 - nieokreślone z góry obszary „c” wyznaczone w oparciu o kryterium 4;
 - nieokreślone z góry obszary „c” wyznaczone w oparciu o kryterium 5.
- (2) W ramach wszystkich kategorii zainteresowane państwa członkowskie muszą podać następujące informacje dla każdego zaproponowanego obszaru:
 - określenie obszaru (przy wykorzystaniu kodu regionu NUTS 2 lub NUTS 3, kodu LAU 2 lub LAU 1 obszarów, które tworzą obszar przyległy, lub innego oficjalnego określenia danych jednostek administracyjnych);
 - proponowaną intensywność pomocy w obszarze na lata 2014-2020 lub, dla byłych obszarów „a”, na lata 2014-2017 oraz 2018-2020 (wskazując, w stosownych przypadkach, wszelki wzrost intensywności pomocy zgodnie z pkt 173, 175, lub 176 i 177);
 - całkowitą liczbę mieszkańców w danym obszarze zgodnie z pkt 171.
- (3) W przypadku obszarów słabo zaludnionych oraz nieokreślonych z góry obszarów wyznaczonych w oparciu o kryteria 1-5 państwa członkowskie muszą przedstawić odpowiednie dowody na to, że spełnione zostały wszystkie stosowne warunki określone w pkt 161 oraz 168-170.

Załącznik IV – Definicja sektora żelaza i stali

Do celów niniejszych wytycznych „sektor żelaza i stali” oznacza wszelką działalność związaną z produkcją jednego lub więcej następujących produktów:

- a) surówka i stopy żelaza: surówka do produkcji stali, surówka odlewnicza i inna surówka, surówka zwierciadlista oraz stal żelazowo-manganowa wysokowęglowa, bez innych stopów żelaza;
- b) produkty z żelaza surowe lub półprodukty, stal węglowa lub stal specjalna: stal ciekła odlewana lub nieodlewana we wlewki, wraz z wlewkami do kucia, półprodukty: szerokie zwoje walcowane na gorąco, z wyjątkiem produkcji stali ciekłej do odlewów z małych i średnich odlewni;
- c) obrabiane na gorąco produkty z żelaza, stal węglowa lub stal specjalna: szyny, podkłady, nakładki stykowe, podkładowe pod szyny, dwuteowniki, kształtowniki o dużym przekroju 80 mm i więcej, kształtowniki grodzicowe, pręty i kształtowniki o przekroju do 80 mm i elementy płaskie do 150 mm, walcówka, rury o przekroju okrągłym i prostokątnym, taśmy i blachy walcowane na gorąco (wraz z taśmą rurową), blacha gruba walcowana na gorąco (powleczone lub nie), blacha cienka i gruba o grubości 3 mm i więcej, uniwersalna blacha gruba o grubości 150 mm i więcej, z wyjątkiem drutu i wyrobów z drutu, prętów ciągnionych i szlifowanych lub polerowanych oraz odlewów żeliwnych;
- d) produkty wykończone na zimno: blacha biała, blacha biała matowa, blacha czarna, blacha ocynkowana, inne blachy powlekane, blacha walcowana na zimno, blacha elektrotechniczna i taśma na blachę białą, blacha gruba walcowana na zimno, w zwojach i w pasach;
- e) rury: wszystkie rury stalowe bez szwu, rury stalowe spawane o przekroju większym niż 406,4 mm.

Załącznik IV – Definicja sektora włókien syntetycznych

Do celów niniejszych wytycznych „sektor włókien syntetycznych” oznacza:

- a) ekstruzję/teksturyzację wszystkich głównych rodzajów włókien oraz przędzy na bazie poliestru, poliamidu, akrylu lub polipropylenu, niezależnie od ich zastosowania końcowego; lub
- b) polimeryzację (w tym także polikondensację), gdy stanowi ona integralny element ekstruzji na poziomie wykorzystywanych urządzeń; lub
- c) każdy dodatkowy proces związany z jednoczesną instalacją zdolności produkcyjnych do ekstruzji/teksturyzacji przez przyszłego beneficjenta lub przez inne przedsiębiorstwo z grupy, do której należy beneficjent, który to proces, w ramach danej działalności gospodarczej, jest zintegrowany z taką zdolnością produkcyjną na poziomie wykorzystywanych urządzeń.

Załącznik V – Formularz wniosku o regionalną pomoc inwestycyjną

1. Informacje dotyczące beneficjenta pomocy:

- nazwa, adres siedziby głównej, główny sektor działalności (kod NACE),
- oświadczenie, że przedsiębiorstwo nie znajduje się w trudnej sytuacji w rozumieniu wytycznych w sprawie pomocy na ratowanie i restrukturyzację,
- oświadczenie dotyczące pomocy (zarówno *de minimis*, jak i pomocy państwa) już otrzymanej na inne projekty w ciągu ostatnich 3 lat dla tego samego obszaru NUTS 3, w którym będzie zlokalizowana nowa inwestycja, oświadczenie dotyczące pomocy regionalnej, którą ten sam projekt już otrzymał lub ma otrzymać od innych organów przyznających pomoc,
- oświadczenie dotyczące zamknięcia przez przedsiębiorstwo takiej samej lub podobnej działalności w EOG w ciągu dwóch lat poprzedzających datę niniejszego wniosku o pomoc,
- oświadczenie dotyczące tego, czy w momencie składania wniosku o pomoc przedsiębiorstwo ma zamiar zamknąć taką działalność w okresie dwóch lat od zakończenia subsydiowanej inwestycji.

2. Informacje o rodzaju projektu/działalności mającym otrzymać wsparcie:

- krótki opis projektu/działalności,
- krótki opis oczekiwanego pozytywnego wpływu na dany obszar (np. liczba utworzonych lub ochronionych miejsc pracy, działalność badawcza, rozwojowa i innowacyjna, działalność szkoleniowa, utworzenie zgrupowania),
- odpowiednia podstawa prawna (krajowa, unijna lub obie),
- planowany termin rozpoczęcia i zakończenia projektu/działalności,
- lokalizacja(-e) projektu.

3. Informacja na temat finansowania projektu/działalności:

- inwestycje i inne koszty z nim powiązane, ocena kosztów i korzyści zgłoszonych środków pomocy,
- suma kosztów kwalifikowalnych,
- kwota pomocy niezbędna do przeprowadzenia projektu/rozpoczęcia działalności,
- intensywność pomocy.

4. Informacja dotyczące konieczności pomocy i oczekiwanego wpływu:

- krótkie wyjaśnienie konieczności pomocy i jej wpływu na decyzję o podjęciu inwestycji i decyzję dotyczącą lokalizacji; należy określić alternatywną inwestycję lub lokalizację w przypadku braku pomocy,
- oświadczenie o braku nieodwołalnej zgody między beneficjentem a wykonawcami co do realizacji projektu.

Załącznik VI – Formularz do przekazywania informacji do Komisji zgodnie z pkt 193

Oznaczenie środka pomocy		
Państwo członkowskie		
Organ przyznający pomoc	Nazwa	
	Adres internetowy	
Nazwa beneficjenta, numer VAT oraz grupa, do której należy		
Rodzaj beneficjenta	<i>MŚP</i>	
	<i>Duże przedsiębiorstwo</i>	
Region, w którym prowadzona jest inwestycja/ działalność	Nazwa regionu	Status pomocy regionalnej⁹²
	<i>(NUTS⁹¹)</i>	
Sektor(-y) gospodarki, w którym(-ych) beneficjent prowadzi działalność	<i>NACE Rev. 2 i krótki opis</i>	
Element pomocy, wyrażony jako		

⁹¹ NUTS – wspólna klasyfikacja jednostek terytorialnych do celów statystycznych. Zazwyczaj region określa się na poziomie 2.

⁹² Artykuł 107 ust. 3 lit. a) TFUE (status „A”), art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE (status „C”), obszary nieobjęte wsparciem, tj. niekwalifikujące się do pomocy regionalnej (status „N”).

pełna kwota w walucie krajowej ⁹³	
Instrument pomocy ⁹⁴	Dotacja/Dotacja na spłatę odsetek
	Pożyczka/Zaliczki zwrotne/Dotacja podlegająca zwrotowi
	Gwarancja (w stosownych przypadkach z odniesieniem do decyzji Komisji ⁹⁵)
	Korzyść podatkowa lub zwolnienie podatkowe
	Inne (proszę określić)
Data przyznania pomocy	dd.mm.rrrr
Cel pomocy:	
Podstawa prawna, w tym przepisy wykonawcze i, w stosownych przypadkach, program, na mocy którego przyznawana jest pomoc	

⁹³ Ekwiwalent dotacji brutto lub – w przypadku programów pomocy na finansowanie ryzyka – wysokość inwestycji publicznych.

⁹⁴ Jeżeli pomoc przyznawana jest za pośrednictwem kilku instrumentów pomocy, należy podać kwotę pomocy z podziałem na poszczególne instrumenty.

⁹⁵ W stosownych przypadkach z odesłaniem do decyzji Komisji zatwierdzającej metodę obliczania ekwiwalentu dotacji brutto.